

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน
ในพื้นที่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
**Needs of Community to Household accounting in Bangruay District
Nontaburi Province.**

โดย
พิเชษฐ์ ตั้งสงค์ไพบุลย์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์
ปีการศึกษา 2553

รายงานการวิจัย
เรื่อง

ความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน
ในพื้นที่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
Needs of Community to Household accounting in Bangruay District
Nontaburi Province.

โดย
พิเชษฐ ตั้งสงฆ์ไพบูลย์

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์
ปีการศึกษา 2553
ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ 2555

หัวข้อวิจัย : ความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
ชื่อผู้วิจัย : นายพิเชษฐ์ ตั้งสงค์ไพบุลย์
หน่วยงานที่สังกัด : คณะบัญชี วิทยาลัยราชพฤกษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการของชุมชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม การศึกษาของชุมชน รายได้ หนี้สิน แหล่งข่าวสาร อาชีพหลัก ประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนทุกคนที่อยู่ในชุมชนพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขุน องค์การบริหารส่วนตำบลบางสีทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง และองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ตรวจสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe's

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ยังขาดความรู้การจัดการจัดทำบัญชีครัวเรือน เห็นสมควรให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นหรือสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้แก่ชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย ชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีอาชีพเดิมของท้องถิ่น และกลุ่มชุมชนคนเมืองที่อยู่ตามหมู่บ้านจัดสรรใหม่ ที่มีรายได้จากการทำงานในหน่วยงานหรือสำนักงานซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือนและหรือมีรายได้เป็นรายวันจากการรับจ้างแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบัญชีครัวเรือน ควรนำผลการวิจัยนี้ไปแนะนำหน่วยงานภาครัฐในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นควรต่อยอดการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ในการรับการพัฒนาให้มียอดความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างทั่วถึง จะทำให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสืบเนื่องจากการมีพฤติกรรมการใช้เงินที่ดี โดยการเชิญผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมพัฒนาองค์ความรู้ การจัดทำบัญชีครัวเรือน และศึกษาวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่ทำบัญชีครัวเรือนแล้วมีผลเป็นอย่างไรในครั้งต่อไป

Research Topics : The needs of the community Bangruay district Nonthaburi. with the accounting household

Author : Mr.Piches Tungsongpaiboolya.

Departments : Faculty of Accounting College of cassia.

Abstract

Research "The needs of the community Bangruay district Nonthaburi. with the accounting household" is a descriptive research. The purpose is to study the needs of the community's household in the accounting Bangruay district Nonthaburi. By personal factors, gender, age, number of household members. Social position Community education, income, debt principal sources of experience in the accounting profession household and the problems and difficulties in the preparation of the accounts of households in urban areas Bangruay district Nonthaburi. The sample used in this study is that all people in the community area of Tambon Bang Jak. Administration Committee pounding some gold. Tambon Bang Khun Kong organization Mahasawat and Bangruay district Nonthaburi. Research conducted by a multi-stage sampling (Multistage random sampling) sample of 400 people was used to collect data. Query is constructed. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean ($\bar{X}$) and the ANOVA test (One-way ANOVA) double check with the Scheffe's.

The results showed that Community group is the lack of knowledge of the accounting discretion to households. Local government agencies or educational institutions that wish to develop the local community to participate in the. Develop knowledge of the accounting households to urban areas Bangruay district Community sample. The target group is composed of two major groups of the local agricultural professionals. Shun and the people. They are based on a new housing estate. Income from working in an agency or office of the earnings. Salary or income from employment as daily labor. Most of which do not take account of household. The results of this research to introduce agencies to care for the well-being of the public should continue to improve education. The relationship between the needs of the community with the household accounts. To be developed there. Knowledge in the preparation of the account to cover household. The community's well-being is due to a.Behavior for the better. The

respondents were invited to develop their knowledge household accounting. The study sample was made with the household account to the next.

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการทำงานวิจัยครั้งนี้ มาจากการช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการต่าง ๆ คือ นายธณชัย จิตรวิเศษ นายอำเภอบางกรวย นางสาวทัศนีย์ วงศ์วัฒนา ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองบางกรวย และนางจาร์วรรณ พุ่มสงวน ปลัดเทศบาลตำบลบางขุน

ขอขอบคุณ ผศ.ดร. ธนากร ธนธารชูโชติ ผู้ให้คำปรึกษา และอาจารย์จุฑามาศ ชูจินดา อาจารย์ประจำศูนย์วิจัยพัฒนา ผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ศูนย์วิจัยและพัฒนา และวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย และผู้ที่สนใจทำวิจัยชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ	6
แนวคิดความต้องการพื้นฐานของมนุษย์.....	8
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
ตัวแปรที่ศึกษา	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์.....	30
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	31
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน.....	37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำ บัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	41
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการบันทึก บัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก	43
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก	50
ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคในการ จัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย .....จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการวิจัย	65
อภิปรายผลการวิจัย	70
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	70
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	71
บรรณานุกรม	72

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
ตารางที่ 2	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนของ ผู้ตอบแบบสอบถาม.....	33
ตารางที่ 3	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติ การบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	36
ตารางที่ 4	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	37
ตารางที่ 5	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	40
ตารางที่ 6	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ.....	42
ตารางที่ 7	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติ การบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ.....	42
ตารางที่ 8	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ.....	43
ตารางที่ 9	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการ ปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	43
ตารางที่ 10	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	44
ตารางที่ 11	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติ การบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม	44
ตารางที่ 12	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม.....	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 13	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe').....	45
ตารางที่ 14	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชน ..... ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา	46
ตารางที่ 15	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	46
ตารางที่ 16	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน	47
ตารางที่ 17	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน	47
ตารางที่ 18	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก	48
ตารางที่ 19	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก	48
ตารางที่ 20	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ ...	49
ตารางที่ 21	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ	49
ตารางที่ 22	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ	50
ตารางที่ 23	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีอายุแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 24	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	51
ตารางที่ 25	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	51
ตารางที่ 26	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม	52
ตารางที่ 27	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม ..	52
ตารางที่ 28	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe').....	53
ตารางที่ 29	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	53
ตารางที่ 29	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.	54
ตารางที่ 30	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe').....	54
ตารางที่ 31	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน	55
ตารางที่ 32	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 33	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก.....	56
ตารางที่ 34	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก	56
ตารางที่ 35	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ.....	57
ตารางที่ 36	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 37	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ.....	58
ตารางที่ 38	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีอายุแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')	58
ตารางที่ 39	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	59
ตารางที่ 40	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	59
ตารางที่ 41	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม.....	60
ตารางที่ 42	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 43	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe').....	61
ตารางที่ 44	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	61
ตารางที่ 45	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.	62
ตารางที่ 46	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe').....	62
ตารางที่ 47	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน	63
ตารางที่ 48	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ ภายในครัวเรือน	63
ตารางที่ 49	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและ อุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก.....	64
ตารางที่ 50	แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก	64

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการดำเนินชีวิตของประชาชนคนไทยโดยทั่วไป ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม อยู่บนพื้นฐานของความไม่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการดำเนินชีวิตของ ประชาชนทั่วไปได้อย่างเป็นปกติสุข หากระบบเศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวและอัตราการ เติบโตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมประชาชนทั่วไป ทุกสาขาอาชีพ ในทางกลับกัน หากระบบเศรษฐกิจของประเทศมีการหดตัวและเกิดอัตราการถดถอยอย่างต่อเนื่อง แล้วนั้น ย่อมส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประชาชนทั่วไป ทุกสาขาอาชีพด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่ง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ เกิดจากปัจจัยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางการเมือง การ เปลี่ยนแปลงไปของสังคมไทย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมทั้ง ภายในและภายนอกประเทศ ล้วนส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น การดำเนินชีวิตภายใต้การเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ประชาชนทั่วไปควรหันมาให้ความสนใจต่อการวางแผนการใช้ชีวิตของตนเองให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ในอนาคต

การวางแผนทางการเงิน เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับบุคคลทั่วไป เพราะสามารถช่วยให้การ จัดการทางการเงินของแต่ละบุคคลเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด และสามารถที่จะบรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ครอบครัวใน สังคมไทยโดยทั่วไปส่วนใหญ่ยังขาดการวางแผนทางการเงินในการดำเนินชีวิต และยังมี การใช้ เงินอย่างฟุ่มเฟือย โดยมีข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ระบุว่าคนไทยนั้นมีการใช้จ่ายหมด ไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้หาแนวทางที่แก้ปัญหาค่าความยากจน และส่งเสริมการ พึ่งตนเอง รู้จักความพอประมาณ และไม่ประมาท ตามแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงเห็นถึงความสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง รู้จัก ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ คำนึงถึงหลักเหตุผลและการประมาณตน พร้อมกับทรงเตือนสติ ประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท โดยเฉพาะการใช้จ่ายเงินอันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต พร้อมกับได้มีแนวคิดที่จะให้ประชาชนรู้จักการจัดทำบัญชี จึงได้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนจัดทำ

บัญชีครัวเรือนมาตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน (2551) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของประชาชนและระบบให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีภูมิคุ้มกันตามการแก้ไขความยากจน กระจายความเจริญสู่ชนบท และลดช่องว่างของรายได้

การทำบัญชีครัวเรือน ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อแนวทางสู่ความพอเพียง ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้จักประมาณตนเอง มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ มีสติในการดำรงชีวิต ซึ่งการวางแผนที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีการจดบันทึกข้อมูลที่ต้องการ มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายรับและรายจ่ายของครัวเรือน เพื่อจัดทำเป็นบัญชีครัวเรือน และนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาหาวิธีการเพิ่มรายรับและลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อให้เกิดความพอดี หากมีส่วนที่เหลือก็ให้เก็บไว้ออมเพื่อใช้ในอนาคต (นภาพร ลิขิตวงศ์ขจร, 2550: หน้า 25)

การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน ดังนั้นการทำบัญชีครัวเรือนจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้ทราบรายรับ รายจ่าย และหนี้สินของครัวเรือน รายรับเป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากการประกอบอาชีพหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยน เช่น เงินเดือน ดอกเบี้ยจากเงินฝากธนาคาร รายได้จากการขายสิ่งของเหลือใช้ เป็นต้น หนี้สินเป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งภายนอก โดยมีภาระที่ต้องชดใช้คืนในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคาร การกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน การรับเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ต้องชดใช้คืนภายในระยะเวลาที่กำหนด การซื้อเงินผ่อน การเช่าซื้อ และการซื้อสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ เป็นต้น รายจ่ายเป็นเงินหรือของมีค่าที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร เป็นต้น
2. ทำให้ทราบว่าครัวเรือนมีเงินคงเหลือเท่าใด ในแต่ละวัน
3. นำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเงิน จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย และวางแผนการใช้จ่าย ว่ารายจ่ายใดมีความจำเป็น รายจ่ายใดไม่มีความจำเป็น สามารถตัดออกได้

สภาพสังคมปัจจุบันเป็นสังคมของการบริโภค การสื่อสารทุกอย่างเป็นการโฆษณาชวนเชื่อให้คนใช้เงินเพื่อบริโภคเกินปัจจัยสี่ เป็นผลให้คนส่วนใหญ่มีหนี้สินที่เกินความจำเป็น ดังนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปหันมาจัดทำบัญชีครัวเรือน จึงมีส่วนสำคัญในการยกระดับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยประชาชนสามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสมและก่อประโยชน์ได้มากที่สุด ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการของประชาชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชุมชน พื้นที่อำเภอบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำบัญชีครัวเรือนและเป็นข้อมูลเผยแพร่ให้กับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันของประชาชนในชุมชนพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน
2. การออมและใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันของประชาชนที่แตกต่างกันมีความต้องการต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน
3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนมีผลต่อความต้องการในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนทุกคนที่อยู่ในชุมชนพื้นที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบางขนุน องค์การบริหารส่วนตำบลบางสีทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง และองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 103,930 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อยู่ในชุมชนพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขนุน องค์การบริหารส่วนตำบลบางสีทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง และองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน โดยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยเลือกชุมชนจากเทศบาลอำเภอบางกรวยจำนวน 35

ชุมชน และตำบลบางขุนจำนวน 5 ชุมชน รวมเป็น 40 ชุมชน และสุ่มตัวอย่างตามสะดวกจากประชาชนในชุมชนดังกล่าวชุมชนละ 10 ราย รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม การศึกษา ของชุมชน รายได้ หนี้สิน แหล่งข่าวสาร อาชีพหลัก ประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดทำบัญชีครัวเรือน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดทำบัญชี หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาบันทึก การควบคุมภายใน การรายงาน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อื่นๆ ของธุรกิจหรือกิจการต่าง ๆ

บัญชีครัวเรือน หมายถึง การแสดงหรือบันทึกจำนวนเงิน รับ จ่าย ประจำวันของครัวเรือน โดยแสดง วัน เดือน ปี รายการรับ-จ่าย และจำนวนเงิน

ครัวเรือน หมายถึง ครอบครัวที่อยู่ในบ้านเรือนเดียวกัน (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

รายรับ หมายถึง รายได้ของครัวเรือนต่อเดือนจากการประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน รับจ้าง และอาชีพเสริมต่าง ๆ

รายจ่าย หมายถึง รายจ่ายต่อเดือนของครัวเรือน เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าการศึกษา บุตร ค่ารักษาพยาบาล และอื่น ๆ

การออม หมายถึง เงินที่เหลือจากรายรับที่หักค่าใช้จ่าย หรือเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายตามความจำเป็น

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมและการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันของประชาชนในชุมชนพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

2. ทำให้ทราบถึงความต้องการของชุมชนต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่อำเภอ
บางกรวย จังหวัดนนทบุรี
4. ทำให้ได้แนวทางในการวางแผนการสอนทำบัญชีครัวเรือน

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ

ตามธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการมากมายหลายอย่างจนไม่มีขอบเขตจำกัดซึ่งความต้องการที่เกิดขึ้นจากความคิดคำนึงหรือความต้องการด้านจิตใจ หรือความต้องการทางกาย เป็นความต้องการที่ขาดมิได้ และในบรรดาความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์นั้นยากที่จะได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ เพราะเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล มีผู้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “ความต้องการ” แตกต่างกันไป ดังนี้ คือ

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 323) กล่าวถึง “ความต้องการ” ว่าหมายถึง ความอยากได้ ใคร่ได้ หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่งและก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด ดังที่ Samuelson (กฤษฎณา ศักดิ์ศรี. 2534 : 159) กล่าวว่า มนุษย์นั้นเพียรพยายามทุกวิถีทางในอันที่จะทำให้บรรลุความต้องการที่ละขั้น เมื่อความต้องการขั้นแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นนั้นก็จะลดความสำคัญลงจนหมดความสำคัญไป ไม่เป็นแรงกระตุ้นอีกต่อไป แต่จะเกิดความสนใจและความต้องการสิ่งใหม่อีกต่อไป แต่ความต้องการขั้นต้น ๆ ที่ได้รับการตอบสนองไปเรียบร้อยแล้วนั้นอาจกลับมาเป็นความจำเป็นหรือความต้องการครั้งใหม่อีกได้ เมื่อการตอบสนองความต้องการครั้งแรกได้สูญเสีย

หรือขาดหายไป และความต้องการที่เคยมีความสำคัญจะลดความสำคัญลง เมื่อมีความต้องการใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่

นอกจากนั้นแล้ว กิลเมอร์ (Gilmer) กล่าวว่า “มนุษย์มีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัยรวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ด้วย เช่น การยอมรับนับถือสถานภาพ การเป็นเจ้าของ ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปความต้องการเหล่านี้ยากที่จะได้รับการตอบสนองจนอิ่ม และพอใจทั้ง ๆ ที่ก็ได้รับอยู่แล้ว” ทุกวันนี้คนเราพยายามทำงานก็เพื่อจะสนองความต้องการของตน ทำงานเพื่อเงินเพราะเงินเป็นสื่อกลางของการแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการ แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปแล้วการทำงานไม่ใช่เพื่อเงินแต่อย่างเดียวเสมอไป เศรษฐีมีเงินมหาศาลก็ยังทำงานทั้ง ๆ ที่ทำงานแล้วได้เงินเป็นค่าตอบแทนเพียงเล็กน้อย ๆ การทำงานเพื่อเงินเป็นเพียงเหตุผลประการหนึ่งเท่านั้น ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากที่คนต้องการได้รับจากการทำงาน ซึ่งบางครั้งเงินไม่สามารถซื้อความต้องการบางอย่างได้ เพราะความต้องการของมนุษย์ มีอยู่ 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการทางสรีระ (Physical or Physiological Needs) หรือ ความต้องการปฐมภูมิ (Primary Needs) หรือ ความต้องการทางด้านชีววิทยา(Biological Needs) เป็นความต้องการทางชีววิทยา หรือ ความต้องการทางกายภาพ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานอันดับแรกหรือขั้นต่ำสุดของมนุษย์ซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิต เป็นความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ การมีชีวิตอยู่เป็นความต้องการที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ในฐานะที่เป็นอินทรีย์ทางกายภาพ เป็นแรงขับ (Drive) ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเป็นแรงขับเคลื่อนทางกายภาพ เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตเพื่อความอยู่รอด จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะขาดเสียมิได้ ความต้องการชนิดนี้หากไม่ได้รับการตอบสนองจะมีความรู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา และมีความกระวนกระวาย เช่น ความต้องการอากาศหายใจ อาหาร ความอบอุ่น น้ำ ยารักษาโรค อุณหภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่มการเคลื่อนไหวทางร่างกาย การขับถ่าย ความต้องการเรื่องเพศ การพักผ่อนนอนหลับ ที่อยู่อาศัย ถ้าขาดความต้องการประเภทนี้เพียงประการใดประการหนึ่งชีวิตจะต้องมีอันเป็นไป เพราะความต้องการนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมนุษย์ทุกคนจะขาดเสียมิได้ การแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาเพื่อตอบสนองความต้องการในทางกายของมนุษย์นี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคมวัฒนธรรม การฝึกอบรมสิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ ฯลฯ

2. ความต้องการทางด้านจิตใจ หรือความต้องการในระดับสูง หรือความต้องการทางด้านจิตวิทยา หรือความต้องการทุติยภูมิ หรือความต้องการที่เกิดใหม่ (Psychological Needs or Secondary Needs or Acquired Needs) เป็นความต้องการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลังจากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บางครั้งจึงเรียกความต้องการทางจิตใจว่า “ความ

ต้องการที่เกิดขึ้นใหม่” (Acquired Needs) เพราะเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้ และการเรียนรู้ ประสบการณ์ การสนองตอบต่าง ๆ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ เป็นแรงขับ (Drive) ชนิดหนึ่งที่ไม่หยุดอยู่กับที่ (Dynamic) ไม่มีรากฐานจากความต้องการทางร่างกาย แต่อาศัยกลไกทางสมอง ที่ตั้งสมจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจเหมือนกันหรือต่างกันได้ เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ และ ประสบการณ์ ความต้องการทางจิตใจเป็นความต้องการที่สลับซับซ้อน และมีความแตกต่างกันมา ระหว่างบุคคล

3. ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการทางจิตใจนั่นเอง แต่เน้นหนักในด้าน ความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น หรือมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลอื่น เช่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการความยอมรับในสังคม ต้องการ ความก้าวหน้า เป็นต้น ตามธรรมชาติแล้วมนุษย์มีความต้องการมากมายหลายอย่าง จนไม่มีขอบเขต จำกัด ซึ่งทั้งความต้องการที่เกิดจากความคิดคำนึง หรือความต้องการด้านจิตใจ หรือความต้องการ ทางกาย ซึ่งเป็นความต้องการที่ขาดมิได้ และในบรรดาความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์นั้นยากที่จะ ได้รับการสนองตอบจนเป็นที่พอใจ เพราะเป็นเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. แนวคิดความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

ลำดับความต้องการพื้นฐานของ MASLOW เรียกว่า Hierarchy of Needs แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ลำดับขั้นดังนี้

ลำดับขั้นที่ 1 ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) ความต้องการขั้นต่ำสุดของมนุษย์ ตามความคิดของเขา ความต้องการนี้ถือเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งจะขาดไม่ได้เป็นความต้องการทางด้านปัจจัย 4 ได้แก่ ความต้องการอาหารให้อิ่มท้อง ต้องการเครื่องนุ่งห่ม เพื่อป้องกันความร้อน หนาว ยารักษาโรครักษาไข้เจ็บ รวมทั้งที่อยู่อาศัยเพื่อป้องกันแดดฝน ลม อากาศ ร้อน หนาว และสัตว์ร้าย เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน จึงมีความต้องการพื้นฐานขั้นแรกที่มนุษย์ทุกคนต้องการบรรลุให้ได้ก่อน เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในด้านความจำเป็นขั้นพื้นฐานแล้วมนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูงขึ้นไปอีก และ ความต้องการดังกล่าวจะเป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมของมนุษย์ต่อไป

ลำดับขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองขั้นที่หนึ่งจนทำให้มนุษย์บรรลุความต้องการทางร่างกายและทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในขั้นแรกได้แล้วจะเกิดมีความต้องการด้านความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของตนเองตาม มาต่อไป ความต้องการด้านความปลอดภัยดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ ความปลอดภัยทางด้าน

ร่างกาย เช่น ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ โจรผู้ร้าย และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น ความมั่นคงในงานที่ทำหรือมีหลักประกันต่าง ๆ ในการทำงาน โดยมีบำนาญบำนาญ หรือได้เงินชดเชยในการเลี้ยงชีพ เป็นต้น

ลำดับขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่มีลักษณะเป็นนามธรรมมากขึ้น เกิดขึ้นหลังจากการที่มีชีวิตอยู่รอดแล้วมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้วมนุษย์จะมีความต้องการที่จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มของสังคม ต้องการที่จะเข้าไปมีความผูกพันในสังคม ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม รวมถึงความต้องการที่จะมีสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้นด้วย เช่น ต้องการที่จะร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมงาน หรือมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ซึ่งความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อความต้องการขั้นที่สองได้รับการตอบสนองจนเป็นที่น่าพึงพอใจแล้ว

ลำดับขั้นที่ 4 ความต้องการยกย่องและยอมรับนับถือจากผู้อื่น (Esteem Needs) เป็นความต้องการอีกขั้นหนึ่งหลังจากได้รับความต้องการทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรักและเป็นเจ้าของทางสังคมแล้ว ความต้องการที่จะมีชื่อเสียงเกียรติยศ ได้รับการเคารพยกย่องในสังคม ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่า ต้องการได้รับเกียรติจากผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับในความรู้ความสามารถ ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีทักษะหรือความชำนาญการในด้านต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกภายในที่เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความมีชื่อเสียงเกียรติยศของตนเอง ความต้องการในขั้นนี้จะมีค่าเพิ่มขึ้นสูงกว่าความต้องการทางสังคม ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองจนเป็นที่น่าพอใจแล้วเช่น ต้องการการเรียกขานจากบุคคลทั่วไปอย่างสุภาพ ให้ความเคารพนับถือตามควรไม่ต้องการการกดขี่ข่มเหงจากผู้อื่น เนื่องจากทุกคนมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน เป็นต้น

ลำดับขั้นที่ 5 ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต (Self - Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสุดท้าย หลังจากที่ผ่านมาความต้องการความเป็นส่วนตัว เป็นตัวตนที่แท้จริงของตนเอง ลดความต้องการภายนอกลง หันมาต้องการสิ่งที่ตนเองมีและเป็นอยู่ ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จหรือสมหวังในชีวิต อยากทำ อยากได้ อยากเป็นในสิ่งที่ตนเองหวังไว้ ฝันไว้ ได้ทำอะไรตามที่ตนเองต้องการจะทำ และมีความสุขกับสิ่งที่ตนเองต้องการทำและหวังที่จะทำ ความต้องการในขั้นนี้ถือได้ว่าเป็นความต้องการในขั้นที่สูงสุดของมนุษย์ ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว บุคคลที่จะเกิดความต้องการในขั้นนี้ได้จึงมีไม่มากนัก เพราะปกติคนเราจะได้รับการตอบสนองความต้องการในแต่ละขั้นอย่างเพียงพอนั้นก็ยากอยู่แล้วและปกติคนส่วนใหญ่จะมีความ

ต้องการเพียงสิ่งขั้นเท่านั้น ความต้องการขั้นสุดท้ายนี้จะเกิดขึ้นแก่บุคคลที่ได้รับความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการลำดับต้นๆ เป็นอย่างดีเท่านั้น ก็เกิดความพยายามและมองเห็นว่าความต้องการขั้นสูงสุดนี้เป็นสิ่งที่ท้าทายที่จะต้องเอาชนะ จึงเกิดความมุ่งมั่นที่จะตอบสนองความต้องการนี้ให้ได้

หลักการสำคัญของทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) อยู่ที่ว่าเมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการลำดับใดลำดับหนึ่งจนเป็นที่น่าพอใจแล้ว (ศิริพงษ์ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. 2542 : 107 - 110) มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับถัดไปขึ้นมา และความต้องการของคนเรานั้น แต่ละคนจะไม่เหมือนกัน

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชใน โอกาสเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อ 14 กรกฎาคม 2541 ความตอนหนึ่งว่า ทำบัญชีให้เห็นว่าสมดุลไม่ขาดทุน ถ้าทุกคนสามารถที่จะทำให้พอดีไม่ขาดทุน ประเทศชาติไม่ขาดทุนแน่

บัญชีครัวเรือน หมายถึง การแสดงหรือบันทึกจำนวนเงิน รับ-จ่าย ประจำวันของครัวเรือน โดยแสดง วัน เดือน ปี รายการรับ-จ่าย และจำนวนเงิน บัญชีครัวเรือนมีทั้งแบบบันทึกอย่างง่าย และแบบบันทึกที่ซับซ้อน เช่น การสำรวจข้อมูลครัวเรือนในการจัดทำแผนแม่บทชุมชน

การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจดบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน ดังนั้นการทำบัญชีครัวเรือนจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้ทราบรายรับ รายจ่าย และหนี้สิน ของครัวเรือน

รายรับเป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากการประกอบอาชีพหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยน เช่น เงินเดือน ดอกเบี้ยจากเงินฝากธนาคารรายได้จากการขายสิ่งของเหลือใช้ เป็นต้น

รายจ่ายเป็นเงินหรือของมีค่าที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งของหรือบริการ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าอาหาร เป็นต้น

หนี้สินเป็นเงินหรือของมีค่าที่ครัวเรือนได้รับจากแหล่งภายนอก โดยมีภาระที่ต้องชดเชยคืนในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคาร การกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้านการรับเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ที่ต้องชดเชยคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด การซื้อเงินผ่อน การเช่าซื้อและการซื้อสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ เป็นต้น

2. ทำให้ทราบว่าครัวเรือนมีเงินคงเหลือเท่าใดในแต่ละวัน

3. นำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเงิน จัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย และวางแผนการใช้จ่าย ว่ารายจ่ายใดมีความจำเป็น รายจ่ายใดไม่มีความจำเป็นสามารถตัดออกได้

บัญชีครัวเรือนสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบแต่อย่างน้อยต้องมีการบันทึกข้อมูลรายรับและรายจ่ายปกติเป็นตาราง 5 ช่อง ประกอบด้วย ช่องแรกวันเดือนปี เพื่อบันทึกวันที่เกิดรายการนั้น ช่องที่สองรายการ เพื่อบันทึกเหตุการณ์ ช่องที่สามรายรับ เพื่อบันทึกจำนวนเงินที่ได้รับ ช่องที่สี่รายจ่าย เพื่อบันทึกจำนวนเงินที่จ่ายออกไป และช่องสุดท้ายยอดคงเหลือ เป็นช่องสรุปยอดเงินคงเหลือในแต่ละวัน ดังตารางที่ 1 และตัวอย่างการบันทึกบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ 1 ตารางการรับ-จ่ายเงินของครัวเรือน

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	ยอดคงเหลือ*
วัน เดือน ปี	ที่มาหรือเหตุของรายการนั้น			

*ยอดคงเหลือ = ช่องยอดคงเหลือวันก่อน + ช่องรายรับ - ช่องรายจ่าย

การบริหารจัดการเงินเป็นการจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย ครัวเรือนควรมีรายรับมากกว่ารายจ่าย หากรายรับน้อยกว่ารายจ่าย ครัวเรือนต้องทำการกู้ยืมเงินมาใช้จ่าย การกู้ยืมช่วยแก้ปัญหาได้เพียงช่วงระยะสั้น ๆ แต่อาจเป็นการสร้างปัญหาในอนาคต ถ้ารายรับน้อยกว่ารายจ่ายเป็นประจำ ครัวเรือนก็จะมีหนี้สินพอกพูนขึ้น ภาระหนี้ที่ต้องชำระคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยก็จะเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาการกู้ยืม ทำให้เป็นปัญหาทับถมที่แก้ไขยาก การแก้ปัญหาที่มั่นคงและถูกต้องสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

1. การหาทางเพิ่มรายรับ เช่น การใช้เวลาว่างในการผลิตหรือแปรรูปสินค้าเพื่อนำไปจำหน่าย การปลูกผักสวนครัวเพื่อนำไปจำหน่าย เป็นต้น
2. การตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกจากการใช้จ่ายของครัวเรือน รายจ่ายที่ไม่จำเป็นเช่น รายจ่ายเกี่ยวกับการพนันสุรา รายจ่ายฟุ่มเฟือย รายจ่ายการสังสรรค์ที่มากเกินไป เป็นต้น
3. การลดรายจ่ายที่จำเป็นลง เช่น การเดินทางโดยใช้การเดินเท้าหรือการปั่น จักรยานแทนการใช้รถยนต์ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและทำให้สุขภาพแข็งแรง การปลูกผักสวนครัวไว้ทานเอง ช่วยลดรายจ่ายค่าอาหารของครัวเรือน นอกจากนั้นผักสวนครัวที่ปลูกเองยังมีคุณภาพดีและปลอดภัยจากสารเคมี เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นัตรมณี กลางสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเงินของประชาชนที่จัดทำบัญชีครัวเรือน กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลของการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการออมก่อนการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้มีเงินออมมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีเงินออม คิดเป็นร้อยละ 51.4 โดยมีระดับการออมตั้งแต่ 1001 บาทขึ้นไปร้อยละ 19.2 และหลังจากการอบรมจัดทำบัญชีครัวเรือนผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินออมเพิ่มขึ้น 25.9 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมร้อยละ 71.5 และลดลง 2.5 พฤติกรรมการกู้ยืมพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงินคิดเป็นร้อยละ 82.6 และระดับการกู้ยืม 50001 บาทขึ้นไปร้อยละ 31.1 นิยมกู้ยืมกับกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือกู้ยืมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หลังการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนพบว่าระดับการกู้ยืมเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.9 เท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ 78.1 ลดลง 8.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติเห็นด้วยว่า การเรียนรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนมีประโยชน์การสนับสนุนกันในชุมชน และการประชุมหารือในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้เก็บออมได้มากขึ้นและทำให้ไม่กู้ยืมหรือกู้ยืมน้อยลง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกับทัศนคติพบว่า ด้านการออมทิศทางเป็นบวกและทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรมการออม แต่ทัศนคติดังกล่าวไม่มีผลต่อพฤติกรรมในด้านการกู้ยืม

ธัญชนก ปะวะละ (2551) ได้ศึกษา การออมของครัวเรือนในภาคชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจจะมีอยู่ 2 ทางกว้าง ๆ คือ ต้องพยายามเพิ่มรายได้ในครัวเรือนให้มากที่สุด และต้องพยายามลดรายจ่ายของครัวเรือนให้เหลือน้อยที่สุด การที่จะเพิ่มรายได้ให้ประชาชนจำเป็นต้องอาศัยเงินลงทุน ซึ่งแนวทางในการสะสมเงินทุนจำเป็นต้องอาศัยแหล่งเงินทุน 2 แหล่งคือ การออมในประเทศได้แก่ การออมภาคประชาชน และภาครัฐ เงินลงทุนจากต่างประเทศ ได้แก่ เงินกู้ เงินช่วยเหลือ และเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แม้ว่าการพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศทำให้เงินทุนเพิ่มขึ้น แต่การพึ่งพาต่างประเทศมากเกินไป อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในรูปดอกเบี้ย และสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ฉะนั้นการระดมเงินออมในประเทศจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่รัฐบาลจำเป็นต้องกระทำให้บรรลุเป้าหมายรัฐบาลจึงมีการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเรื่องการออม การจัดสวัสดิการ และการถือฤกษ์ ไปสู่ภาคประชาชนมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการกระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและชนบท การออมของครัวเรือนเป็นเครื่องชี้วัดถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนโดยรวม รัฐบาลได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาความยากจน เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องรวมพลังทุกภูมิภาคในสังคม ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน มาร่วมบูรณาการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การออมตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อแก้ไข

ปัญหาความยากจนระดับรากหญ้าและส่งเสริมการกระจายรายได้สู่ภาคชนบท โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีรายได้ต่ำสุดของประเทศ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะศึกษาถึงผลของรายได้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคหนี้ ที่มีต่อการออมของครัวเรือนในชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรักษาและเพิ่มระดับการออมของครัวเรือนให้เพิ่มขึ้น เพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป การศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออม รูปแบบการออม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการออมของครัวเรือนในภาคชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเลือกจังหวัดตัวแทนจำนวน 13 จังหวัด คือ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร ชัยภูมิ เลย หนองคาย มหาสารคาม ร้อยเอ็ด นครราชสีมา มุกดาหาร นครพนม สุรินทร์ หนองบัวลำภู ทั้งหมด 1,108 ครัวเรือน

ประยงค์ คุศิริสิน (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 331 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 82.8 ของกลุ่มตัวอย่างมีการออมส่วนครัวเรือนที่เหลืออีก 69 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 17.2 ของกลุ่มตัวอย่างไม่มีการออมเนื่องจากการมีภาระรายจ่ายมาก เมื่อศึกษาในส่วนของครัวเรือนที่มีการออม 331 ครัวเรือนพบว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรส หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการค้าขาย มีอาชีพรองคือการรับจ้าง อาชีพหลักของกลุ่มสมรสคือการรับจ้าง จำนวนบุตรที่อยู่ในการดูแล 2 คนรายได้รวมของครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน รายจ่าวรวมของครัวเรือน 30,001-40,000 บาทต่อเดือน ภาระรายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายด้านอาหาร เสื้อผ้า-ของใช้โดยมีการใช้บัตรเครดิตเพื่อชำระค่าใช้จ่าย ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่มีบัตรเครดิต 2 ใบและในการใช้บัตรเครดิตแต่ละครั้งมีการคิดถึงภาระหนี้สินที่จะตามมาก่อนใช้ โดยมีหนี้สินรวมของครัวเรือน 100,001-500,000 บาทและภาระหนี้ส่วนใหญ่ของครัวเรือนเป็นหนี้สินประเภทหนี้บัตรเครดิต เช่าซื้อสินค้าอุปโภคและเช่าซื้อยานพาหนะด้านพฤติกรรมกรออมของครัวเรือนพบว่า ภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่รับทราบถึงนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงของรัฐบาลแต่มีความรู้ในระดับรู้ปานกลาง โดยมีระยะเวลาการออมของครัวเรือน 10-12 ปี ด้านรูปแบบการออมของครัวเรือนพบว่า ครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการเลือกใช้บริการของธนาคาร กองทุนประกันสังคมและกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามลำดับ นอกจากนี้ครัวเรือนยังมีการออมนอกระบบสถาบันการเงินในรูปแบบของการซื้อทองคำและการซื้ออสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน การศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านผลิตภัณฑ์การออม คือ การมีให้เลือกหลายรูปแบบและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เงินออมมีความปลอดภัยไม่ลดมูลค่าด้านผลตอบแทนจากการออม คือ อัตราผลตอบแทนที่ได้รับและด้านการส่งเสริมการตลาดของ

สถาบันการเงินคือการมีเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมถึงบ้าน เชื้อเชิญให้ออมเงิน การจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการออมเงินและมีการรณรงค์การออมผ่านสื่อ

มยุรี กิม่วงสง (2551) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ที่ผู้วิจัยทำการศึกษามีดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 82.9 มีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี สมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 95.0 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-5 คน สูงสุดที่ร้อยละ 59.6 ด้านการจดบันทึกพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.8 จดบันทึก รายรับ-รายจ่ายเฉพาะรายการใหญ่ และที่เหลือจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายทุกอย่างที่เกิดขึ้น และส่วนใหญ่จดบันทึกสัปดาห์ละครั้งคิดเป็นร้อยละ 59.2 จดบันทึกได้ถูกต้องเพียง ร้อยละ 34.1 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการสรุปยอดเงินรวมของจำนวนที่ได้รับและจ่ายไปภายหลังจากการจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย รวมทั้งไม่สามารถแยกรายจ่ายออกเป็นรายจ่ายที่จำเป็นและรายจ่ายที่ไม่ค่อยจำเป็นได้นอกจากนี้ยังมีรายจ่ายฟุ่มเฟือยคิดเป็นร้อยละ 70.0 โดยที่เหลือไม่สามารถแยกรายจ่ายได้หลังจากได้จดบันทึกที่รายรับ-รายจ่ายลงในสมุดบัญชีครัวเรือนและสรุปยอด คิดเป็นร้อยละ 77.8 ที่มีเงินออมภายหลังจากได้จดบันทึก ที่เหลือระบุว่าไม่มีเงินออมร้อยละ 22.2 จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าในการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน (รายรับ-รายจ่าย) ประจำครอบครัวเกษตรกรมีปัญหา อุปสรรค คือ คิดว่าเป็นภาระที่ต้องทำบัญชีครัวเรือน และไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการบันทึกบัญชีและไม่สามารถบันทึกรายการได้เนื่องจากมีปัญหาในการเขียนหนังสือ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ระบุว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการประชุมชี้แจงโครงการเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนเท่ากับ 1 ครั้งทำให้เกษตรกรจดบันทึกได้ถูกต้องน้อย ส่วนการสาธิตการลงบัญชีครัวเรือนเท่ากับ 1 ครั้งทำให้เกษตรกรจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ถูกต้องปานกลาง ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจในงานวิจัยว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการประชุมชี้แจงโครงการอย่างไม่มีประสิทธิภาพทำให้เกษตรกรจดบันทึกไม่ถูกต้องและไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชีครัวเรือน ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงขั้นตอนและเนื้อหาของการประชุมชี้แจงโครงการให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกรมากยิ่งขึ้น ติดตามและประเมินผลเป็นประจำทุกเดือน และควรนำสมุดบัญชีครัวเรือนมาใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อและการจัดชั้นเกษตรกรลูกค้ารายคนของธนาคารฯและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมต่างๆที่จะส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้า

เรขา ธนนาทนะชน (2551) ได้ศึกษารูปแบบการบริโภคและการออมของข้าราชการครู ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนขยาย โดย

อาศัยอยู่รวมกัน เกี่ยวข้องกันโดยสายโลหิต ส่วนใหญ่หัวหน้าครอบครัวเป็นเพศชาย ร้อยละ 81.9 อายุของหัวหน้าครอบครัวอยู่ระหว่าง 40-49 ปี ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวจบประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 43.2 อาชีพหลักของครอบครัวคืออาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 62.1 และมีอาชีพเสริมเป็นอาชีพรับจ้างร้อยละ 40.6 ส่วนรายได้พบว่ามีความแตกต่างกันมาก โดยปัจจัยที่ตั้งของ 28 ครัวเรือนมีผลต่อรายได้ ยิ่งครัวเรือนอยู่ห่างไกลจากเขตเทศบาล รายได้ของประชาชนจะยิ่งลดลง ประชาชนส่วนใหญ่จะทำการเกษตรตามช่วงฤดูกาล และจะรับจ้างในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 30,000 – 49,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.9 โดยรายได้ส่วนใหญ่มาจากกำไรในการทำเกษตรกรรมร้อยละ 73.7 รองลงมาคือรายได้ที่มาจากเงินเดือน และค่าจ้างร้อยละ 55.7 ที่เหลือเป็นรายได้จากกำไรจากธุรกิจส่วนตัว / ค่าขาย ร้อยละ 33.4 และได้รับจากบุคคลอื่น ๆ ส่งมาให้ ร้อยละ 20.2 ด้านค่าใช้จ่ายในครอบครัวโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 1,152 บาท ต่อเดือน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ต่ำเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น เนื่องจากครัวเรือนชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการหาอาหารและใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและมีการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคเองในครัวเรือน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายต่อครัวเรือนต่ำ หนี้สินเป็นปัจจัยหนึ่งที่ครัวเรือนต้องกู้มาเพื่อใช้จ่ายในการผลิต และการบริโภค โดยมีครัวเรือนมีหนี้สิน 715 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 64.5 โดยมีหนี้ในระบบต่ำกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.5 หนี้นอกระบบต่ำกว่า 20,000 จำนวน 90 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.6 และจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า มีค่ามากเนื่องจากข้อมูลหนี้สินมีการกระจายตัวของข้อมูลแตกต่างกันมาก การค้าประกันเงินกู้ของครัวเรือนจะเป็นแบบหมุนเวียนกันและมีทั้งการใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน จำนวน 224 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 20.2 การลงทุนของครัวเรือนจากการสำรวจมีการลงทุนรวมทั้งสิ้น 781 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 70.4 โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนด้านการเกษตรครัวเรือน ซื้อสินทรัพย์ เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน และเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน ซึ่งการกู้เงินส่วนใหญ่นำมาใช้ไม่ตรงวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ตอนขอกู้ การเล่นเกมพนันของครัวเรือนจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างมีการเล่นหวยได้ดิน 382 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.5 มีการเล่นไพ่ 86 ครัวเรือน เล่นไฮโล 80 ครัวเรือน เล่นไก่ชน 76 ครัวเรือน การออมของครัวเรือนชนบทมีการออมเฉลี่ย 91,551 บาท โดยแยกเป็นการออมที่เป็นตัวเงิน 822 ครัวเรือน เฉลี่ย 32,972 บาท แบ่งเป็น 265 ครัวเรือนมีการออมในรูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิต โดยครัวเรือนส่วนใหญ่มีทุนประกันต่ำกว่า 50,000 บาท กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 100 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ออมต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 48 ครัวเรือน มีออมในรูปแบบของสลากออมสิน 99 ครัวเรือน ส่วนใหญ่ออมตั้งแต่ 1001 บาท ขึ้นไป ออมในรูปแบบเงินฝากธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น 114 ครัวเรือน เงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตร 252 ครัวเรือน เงินฝากธนาคารอาคารสงเคราะห์ 34 ครัวเรือน เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสิ้น 135 ครัวเรือน ออมในรูปแบบอาชีพกิจสงเคราะห์ 313 ครัวเรือน โดยส่วน

ใหญ่่ออมต่ำกว่า 500 บาท ออมทรัพย์สินในรูปของธนาคารหมู่บ้านทั้งสิ้น 357 คริวเรือน ส่วนใหญ่ ออมตั้งแต่ 301 บาทขึ้นไป 197 คริวเรือน ออมทรัพย์สินในรูปของหมู่บ้านในรูปของกลุ่มสตรีแม่บ้าน ทั้งสิ้น 74 คริวเรือน โดยออมต่ำกว่า 100 บาท จำนวน 39 คริวเรือน ออมทรัพย์สินในรูปกลุ่มตั้งจะการ 29 ออม (ออมวันละ 1 บาท) ออมทั้งสิ้น 34 คริวเรือน โดยส่วนใหญ่ออมต่ำกว่า 100 บาท และออม ในรูปของออมทรัพย์สินหมู่บ้านอื่น ๆ ทั้งสิ้น 14 คริวเรือน โดยส่วนใหญ่ออมต่ำกว่า 100 บาท จากการ ออมของคริวเรือนจะเห็นว่าคริวเรือนส่วนใหญ่ออมเงินกับธนาคารหมู่บ้านและธนาคารเพื่อ การเกษตร เนื่องจากมีสาขาอยู่ใกล้บ้านและต้องการฝากเพื่อเป็นสมาชิกในการค้าประกันการกู้เงิน ซึ่งการศึกษาพบว่าการออมและหนี้สินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน โดยคริวเรือนมีการกู้เงิน จากธนาคารหมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรไปแล้ว เมื่อครบกำหนดชำระคืนจะกู้เงินนอกระบบ มาชำระ โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง และจะกู้เงินเพิ่มเพื่อนำไปชำระคืนเงินนอกระบบต่อไปจึงทำ ให้คริวเรือนไม่สามารถปลดหนี้ได้ ส่วนการออมในรูปฌาปนกิจสงเคราะห์และการประกันชีวิตเป็น การออมเพื่อความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน และมองถึงอนาคตที่เอื้ออำนวยต่อการดูแลสุขภาพ ของคนในคริวเรือนไปด้วย ออมในรูปทรัพย์สิน 1,100 คริวเรือน เฉลี่ย 125,837 บาท การออมใน รูปการเลี้ยงสัตว์จำนวน 689 คริวเรือน เฉลี่ย 33,560.4 บาท จากการศึกษาพบว่าการออมของกลุ่ม ตัวอย่างทั้งสิ้น 1,108 คริวเรือนนั้นมีวัตถุประสงค์หลักๆที่สำคัญดังนี้ เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย/ชรา จำนวน 881 คริวเรือน เพื่อใช้ในการศึกษาของสมาชิกในคริวเรือน 785 คริวเรือน เพื่อใช้เป็นทุนใน การจัดตั้งธุรกิจ/ประกอบอาชีพ 401 คริวเรือน เพื่อหาผลประโยชน์ตอบแทนจำนวน 279 คริวเรือน ปัจจัยที่กำหนดการออมคือ รายได้ สมาชิกในคริวเรือน การศึกษาของหัวหน้าคริวเรือน อาชีพหลัก และหนี้สินของคริวเรือน โดยพบว่ารายได้ของสมาชิกในคริวเรือนอาชีพหลักและหนี้สินของ คริวเรือนมีความสัมพันธ์ต่อการออมของคริวเรือนในเชิงบวก และแนวโน้มการออมเงินในอนาคต พบว่า คริวเรือนต้องการออมเงินเพิ่มขึ้นซึ่งจะออมเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.7 จะออมเพิ่มขึ้น เมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพร้อยละ 33.4 และจะออมเพิ่มขึ้นเมื่อค่าใช้จ่ายลดลงร้อยละ 29.2 และ คริวเรือนยังให้เหตุผลว่าจะไม่ออมเงินในอนาคต ร้อยละ 3.9 โดยให้เหตุผลว่ารายได้น้อย ไม่มีเงิน เหลือฝากร้อยละ 45.8 นำเงินไปลงทุนเพราะเห็นว่าค่าตอบแทนสูงกว่าร้อยละ 23.1 และเก็บไว้กับ ตัวร้อยละ 16.3 และจากศึกษานี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่ารัฐบาลควรส่งเสริมการสร้างรายได้ใน ชนบทและลดรายจ่ายโดยการจัดสวัสดิการชุมชนให้มากขึ้น รัฐควรจัดให้มีหน่วยงานรับฝากเงิน เคลื่อนที่สำหรับคริวเรือนที่อยู่ห่างไกล มีนโยบายเพิ่มอัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทนเพื่อจูงใจใน การออม ส่งเสริมการจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

สุนีย์ ตฤณขจี (2551) ได้ศึกษา การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชี คริวเรือนของประชาชนในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยการ

จัดการทางการเงิน คือการได้เรียนรู้การบริหารและวางแผนการใช้เงินมากที่สุด หรือทำให้คนมองเห็นคุณค่าของเงินมากขึ้น ส่วนประเด็นรองลงมาคือความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชน และสาเหตุที่ทำให้ไม่จัดทำบัญชีครัวเรือนในปัจจุบันพบว่า การทำบัญชีครัวเรือนทำให้เสียเวลาในการจัดทำ

สุพรรณิ ด้อนรับ (2551) ได้ศึกษา การทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 63.4 ไม่มีประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือนมาก่อน ทุกรายได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการทำบัญชีครัวเรือน ทุกรายได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือน ทุกรายได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน และได้รับการสอนทำบัญชีครัวเรือนจากพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรร้อยละ 57.3 ใช้ช่วงเวลากลางคืนในการทำบัญชีครัวเรือน ทุกรายได้รับใช้บ้านเป็นสถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือน เกษตรกรร้อยละ 32.8 ทำบัญชีครัวเรือน 3 ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ 63.4 เข้าใจหลักการทำบัญชีจากการเข้าอบรมแต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ปัญหาที่สำคัญคือ เกษตรกรขาดความเข้าใจในการทำบัญชีครัวเรือน และขาดการช่วยเหลือ แนะนำ จากเจ้าหน้าที่เมื่อมีปัญหาในการทำบัญชีครัวเรือน

กานต์รวี (2550) ได้ศึกษา ทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ พฤติกรรมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนพบว่า ส่วนใหญ่เคยได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือนจาก ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 87.8 เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 93.3 เคยได้รับการสอนการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากพนักงาน ธ.ก.ส. คิดเป็นร้อยละ 78.9 โดยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้หลังการอบรม คิดเป็นร้อยละ 68.9 มีการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.6 ส่วนการให้ผู้อื่นเป็นผู้จดบันทึกบัญชีครัวเรือนให้ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ภรรยาเป็นผู้จดบันทึกบัญชีครัวเรือนให้ คิดเป็นร้อยละ 65.6 ความต่อเนื่องในการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน มีการจดบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 52.2 สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถจดบันทึกบัญชีต่อเนื่องได้มีสาเหตุมาจากการไม่มีเวลา คิดเป็นร้อยละ 54.4 ทัศนคติของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อการทำบัญชีครัวเรือน คือ ทำให้ทราบรายได้-รายจ่าย ของตนเองในแต่ละเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 รองลงมาคือ ทำให้วางแผนการชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ครบจำนวนและตรงตามเวลาที่กำหนด มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ทำให้มีการใช้จ่ายอย่างรอบคอบและไม่ฟุ่มเฟือย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ทำให้สามารถปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ทำให้มีเงินออมมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการทำบัญชีอย่างง่ายไม่ยุ่งยาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และยังทำให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้นมากกว่าแต่ก่อน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ส่วนความคิดเห็นที่อยู่ในระดับไม่มีความคิดเห็น คือ ทำให้สามารถวางแผนเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 อีกทั้งเกษตรกรรถูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะจัดทำบัญชีครัวเรือน เนื่องจากเห็นว่ามิประโยชน์และยังทำให้ทราบรายละเอียดรายได้อายจ่ายของตนเองในแต่ละเดือน อีกทั้งยังสามารถวางแผน การชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ครบจำนวนและตรงตามเวลาที่กำหนด มีเงินออมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เกษตรกรรถูกค้า ธ.ก.ส. มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายในครัวเรือนอย่างรอบคอบไม่ฟุ่มเฟือย มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินและหารายได้เพิ่ม และสามารถปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือน คือไม่ค่อยมีเวลาจัดบันทึกบัญชีครัวเรือน เนื่องจากเกษตรกรรถูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่ ต้องทำงานตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น ทำให้ไม่มีเวลาในการเขียนหนังสือหรือเกิดความเหน็ดเหนื่อย จึงไม่ค่อยสนใจที่จะบันทึกรายรับ-รายจ่าย อีกทั้งรายรับของเกษตรกรไม่ได้มีรายรับทุกวันจึงทำให้เกษตรกรไม่สนใจที่จะจัดบันทึกบัญชีครัวเรือน

ขวัญชนก อินทะกุล (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในอำเภอสันทรายจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่การศึกษาของหัวหน้าครอบครัว อาชีพของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนบุตร อาชีพของกลุ่มสมรส ระดับการศึกษาของกลุ่มสมรส รายได้ของกลุ่มสมรสรายจ่ายภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ผู้ศึกษาได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการออมเพิ่มขึ้น โดยฝึกอาชีพให้สมาชิกในครัวเรือนเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว ส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง และเพิ่มภาษีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและลดหรือยกเว้นภาษีเงินออม

ภูวสิทธิ์ สิ้นไชยกิจ (2550) ได้ศึกษา รูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมืองและชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาครัวเรือนในเขตเมืองพบว่าส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยในครัวเรือนหนึ่ง ๆ จะมีรายได้จากทรัพย์สิน โดยเฉลี่ย 13,285 บาทต่อปี และมีหนี้สินโดยเฉลี่ย 472,535 บาทต่อปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุดได้แก่รายได้จากการทำงานของครัวเรือน โดยถ้าครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 100 บาท จะส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 12.5 บาท รองลงมาคือรายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือน โดยถ้าครัวเรือนมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 100 บาทจะส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 58.8 บาท ระดับการศึกษา อายุของหัวหน้าครัวเรือน และพื้นที่เขตเมืองมีอิทธิพลต่อ

การออมในทิศทางที่เป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ตัวแปรหนี้สินมีผลต่อเงินออมในทิศทางตรงข้าม ส่วนมูลค่าทรัพย์สินและจำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลการศึกษาครัวเรือนในเขตชนบท พบว่ามีรายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ย 300,478 บาทต่อปี มีรายได้จากทรัพย์สินโดยเฉลี่ย 2,076 บาทต่อปี และมีหนี้สินโดยเฉลี่ย 243,933 บาทต่อปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุดได้แก่รายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือนโดยถ้าครัวเรือนมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 100 บาทจะส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 24.7 บาท รองลงมาคือรายได้จากการทำงานของครัวเรือน โดยถ้าครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 100 บาท จะส่งผลให้มีการออมเพิ่มขึ้น 0.5 บาท ส่วนหนี้สินในครัวเรือนและจำนวนผู้พึ่งพิงมีอิทธิพลต่อการออมในทิศทางตรงข้าม

กองคิดตามและประเมินผล ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2548) ได้การศึกษาและประเมินผลโครงการครอบครัวเกษตรกรไทยร่วมใจทำบัญชีครัวเรือน จากเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. พบว่า ปัจจุบันเกษตรกรลูกค้า ธกส. มีการจดบันทึกรายรับ – รายจ่ายภายในครัวเรือนลงในสมุดบัญชีครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.4 อันเป็นผลมาจากการได้รับการอบรมหรือคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. จนสามารถจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายลงในสมุดบัญชีครัวเรือนได้อยู่ในระดับถูกต้องมาก ในอัตราร้อยละ 41.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายในครัวเรือน อาทิเช่น มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน และหารายได้เพิ่ม ร้อยละ 70.0 มีการจำแนกรายจ่ายที่จำเป็น รายจ่ายที่ไม่ค่อยจำเป็นและรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย ร้อยละ 70.9 มีความคิดที่จะลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง ร้อยละ 36.4 ซึ่งรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ได้แก่ ลดค่าเหล้า บุหรี่ ค่าเครื่องแต่งกาย ส่วนการวางแผนนำเงินที่เหลือไปใช้จ่าย กรณีมีรายรับมากกว่ารายจ่าย ส่วนใหญ่จะเก็บไว้ใช้ในครัวเรือน และฝากธนาคาร ร้อยละ 32.4 และ 30.3 ตามลำดับกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าการจดบันทึกมีประโยชน์ ทำให้มีเงินออมเพิ่มขึ้นร้อยละ 68.1 และคิดว่าจะจดบันทึกรายรับ – รายจ่าย ลงในสมุดบัญชีครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 89.8 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจดบันทึกสมุดบัญชีครัวเรือนนั้น ส่วนใหญ่อ้างว่าไม่ค่อยมีเวลา ต้องทำงานเช้าถึงเย็น ธนาคารจึงควรกระตุ้นเกษตรกรให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการจดบันทึกในประเด็นที่ทำให้ทราบรายรับ – รายจ่าย และตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป เพื่อออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น

ธิดารัตน์ สงวนศักดิ์ (2545) ได้ศึกษา พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้ประจำกรณีศึกษาพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทางด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการออมมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้อัตราผลตอบแทนสูง ด้านราคาที่มีผลต่อการออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ไม่เสียภาษีเงินฝาก ด้านสถานที่หรือการจัดจำหน่ายที่มีผลต่อ

การออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถานที่ให้บริการมีความสะดวกสบาย ทันสมัย ด้านส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ด้านบุคลากรที่มีผลต่อการออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพดีมีอัธยาศัยไมตรี พுகจาไพเราะ ด้านกระบวนการให้บริการที่มีผลต่อการออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ให้บริการรวดเร็ว สะดวกสบายปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนาเทคโนโลยี ปัจจัยที่เป็นปัจจัยจากภาครัฐที่มีผลกระทบต่อออม มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การรณรงค์ให้ใช้ของที่ผลิตในประเทศไทยทำให้ช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย

ชาลินี ฉัตรไชยสิทธิกุล (2543) ได้ศึกษา การออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ได้แก่รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือนและจำนวนผู้พึ่งพิง โดยมีความแตกต่างกันในเขตเมืองและรอบนอกคือปัจจัยที่กำหนดการออมในเขตเมืองมี 4 ตัวแปรคือรายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิง และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยรายได้และจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนขนาดของครัวเรือน และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางตรงข้าม แต่สำหรับครัวเรือนในเขตชนบท ปัจจัยที่กำหนดการออมมี 3 ตัวแปรได้แก่รายได้ของครัวเรือน ระดับการศึกษาและจำนวนผู้พึ่งพิง โดยรายได้และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางตรงข้าม จึงเห็นได้ว่ามีความแตกต่างในเขตเมืองและเขตชนบท โดยปัจจัยระดับการศึกษาในเขตเมืองมีความสัมพันธ์กับการออมของครัวเรือนในทิศทางตรงข้าม แต่ในเขตชนบทระดับการศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

Dale (1978: 547-560) ได้ศึกษาเรื่อง การออมของครัวเรือนในชนบท พบว่าการออมของครัวเรือนในชนบทนอกจากจะขึ้นอยู่กับรายได้และผลตอบแทนแล้ว ยังมีความสัมพันธ์โดยใกล้ชิดกับตลาดการเงินในชนบท นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการออมในชนบทในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การตัดสินใจออมของครัวเรือน การออมของครัวเรือนในชนบทส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ การผลิตของครัวเรือน ทั้งการผลิตภายในฟาร์มและภายนอก

ฟาร์ม โดยการใช้จ่ายการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตนั้น จะสามารถอาศัยเงินทุนจากทรัพยากรของครัวเรือน และอีกส่วนหนึ่งจะมาจากการกู้ยืมจากตลาดการเงิน การตัดสินใจของครัวเรือนว่าจะใช้จ่ายการผลิตมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแหล่งเงินทุนหรือทรัพยากรของครัวเรือน และโอกาสในการทำกำไรจากการลงทุน การบริโภคของครัวเรือน สำหรับการบริโภคของครัวเรือนนั้นก็มีความเกี่ยวข้องกับการผลิต กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะได้มาจากเงินของตนเองและอีกส่วนหนึ่งจะได้มาจากการกู้ยืม และการบริโภคของครัวเรือนจะถูกจำกัดโดยปัจจัยเหล่านี้ คือ การผลิตผลตอบแทนจากทรัพย์สิน สถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เช่น การซื้อที่ดิน การปรับปรุงที่ดิน การชลประทาน การซื้อเครื่องจักร สิ่งก่อสร้าง ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละครัวเรือน สภาพคล่องของครัวเรือนซึ่งถูกกำหนดมาจากรายได้ของแต่ละครัวเรือน ความสามารถในการกู้ยืม และการคาดการณ์เกี่ยวกับผลตอบแทนจากการออม นอกจากนี้ Dale ยังได้ศึกษาถึงบทบาทของตลาดการเงินท้องถิ่นซึ่งได้ให้ข้อสรุปว่าตลาดการเงินท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในชนบทได้หลายทาง กล่าวคือ ตลาดการเงินท้องถิ่นช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้กับครัวเรือนโดยการกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนในใช้จ่ายการผลิต ซึ่งจะทำให้ผลผลิตของครัวเรือนเพิ่มขึ้น และจะส่งให้รายได้และการออมของครัวเรือนสูงขึ้นด้วย ตลาดการเงินท้องถิ่นมีส่วนช่วยส่งเสริมให้การออมเพิ่มขึ้นโดยการมีนโยบายส่งเสริมการออม เช่น การสร้างแรงจูงใจเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทน เป็นต้น การศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในชนบทของประเทศไต้หวัน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ได้ให้ข้อสรุปในทำนองเดียวกันว่า คือ การออมของครัวเรือนจะขึ้นอยู่กับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของฟาร์ม โดยครัวเรือนจะมีการออมมากขึ้นเมื่อทำกำไรจากการลงทุนสูงขึ้น รายได้นอกฟาร์มของแต่ละครัวเรือน นโยบายการส่งเสริมการออมด้วยการสร้างแรงจูงใจในเรื่องอัตราผลตอบแทนจากการออม ความสะดวกในการใช้บริการของสถาบันการเงินท้องถิ่น

Lusardi (2007) ได้ศึกษา พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในสหรัฐอเมริกา ด้วยวิธีการใช้สมการถดถอย พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจทางการเงินและข้อมูลข่าวสารเนื่องจากปัจจัยระดับการศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญและเป็นปัญหาต่อการสะสมความมั่งคั่งไม่เพียงพอกับการใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุ โดยเกือบครึ่งของแรงงานสูงอายุยังไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเงินเพียงพอ เช่นไม่ทราบความแตกต่างของมูลค่าที่เป็นตัวเงิน กับมูลค่าที่แท้จริง ไม่รู้จักชนิดของเงินเลี้ยงชีพและมีความรู้ที่น้อยมากเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการออมและชีวิตหลังเกษียณ ประชากร 1 ใน 3 ไม่มีการวางแผนหลังเกษียณอายุแม้ว่าจะเหลือเวลาแค่ 5-10 ปีเท่านั้น กลุ่มที่มีความเปราะบางเนื่องจากไม่มีแม้แต่เงินออมขั้นต่ำที่จะรองรับความผันผวนเป็นคนอัฟริกัน เม็กซิกัน เปอโตริโกและเป็นเพศหญิง โดยร้อยละ 30 ของผู้ที่มีอายุ 51-56 ปี ยังไม่คิดเรื่องเกษียณอายุ ร้อยละ 31 ไม่มีการวางแผนการออมเงิน และ

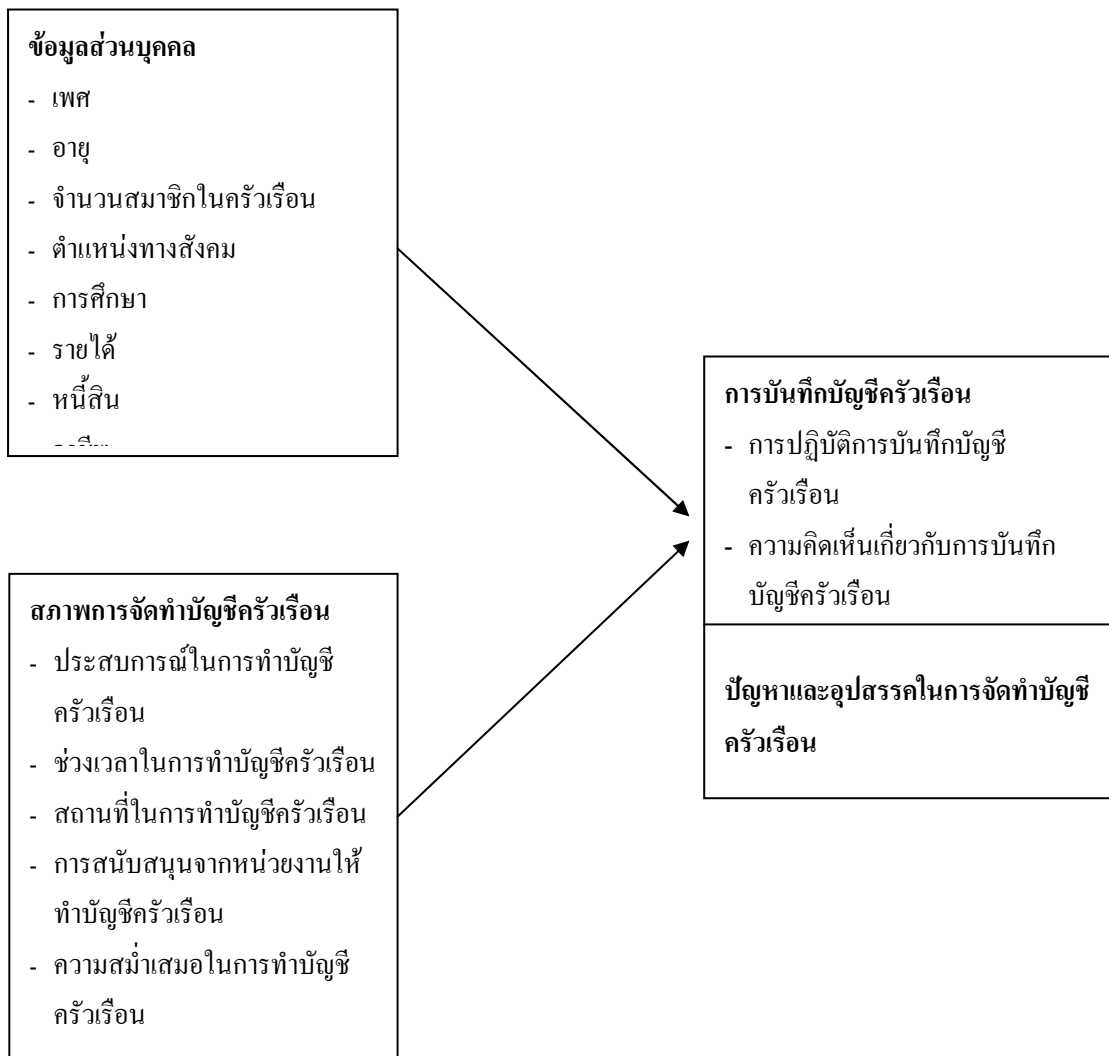
ในจำนวนของผู้ที่มีแผนการออมมีเพียงร้อยละ 18 เท่านั้นที่สามารถออมได้ตามแผน และพบว่าผู้ที่ไม่ได้วางแผนจะมีความมั่งคั่งน้อยกว่าผู้ที่มีการวางแผน ร้อยละ 10-15 เมื่อแบ่งกลุ่มอายุสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา เพศ จำนวนบุตร และอุปนิสัย (เช่นชอบเสี่ยง) ผู้ที่ไม่ได้วางแผนในการออมจะมีความมั่งคั่งน้อยกว่าผู้ที่มีการวางแผนร้อยละ 10-15 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงกับการวางแผนในออมก็คือความรู้ความเข้าใจทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ความรู้ความเข้าใจทางการเงินจะไม่เป็นอุปสรรคเลยถ้ามีที่ปรึกษาทางการเงิน แต่ในข้อเท็จจริงมีน้อยคนที่จะปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางการเงินที่เป็นมืออาชีพ ส่วนใหญ่แต่ละบุคคลมักจะปรึกษารอบครัวหรือเพื่อนฝูง โดยที่ระดับการศึกษาของแต่ละบุคคลก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับระดับการศึกษาครอบครัวหรือเพื่อนฝูง Lusardi ได้เสนอแนะให้เพิ่มประสิทธิภาพของโครงการสนับสนุนการออมที่รัฐได้ริเริ่มไปแล้ว เช่นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเงินในเรื่องเบี้ยบำนาญเลี้ยงชีพ แผนการลงทะเบียนเข้าโครงการเบี้ยหวัดเลี้ยงชีพโดยอัตโนมัติ เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการออมของแรงงานเพิ่มขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรออมของครัวเรือนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน ได้แก่ รายได้ส่วนบุคคล รายได้ถาวร รายได้เปรียบเทียบ ทรัพย์สิน และปัจจัยทางสังคม เช่น จำนวนผู้พึ่งพิง ขนาดของครัวเรือน และอายุของหัวหน้าครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือ ศึกษารูปแบบการออม การแบ่งช่วงอายุหัวหน้าครัวเรือน การแบ่งครัวเรือนตามลักษณะอาชีพและแหล่งที่มาของรายได้ และตามแหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีผลการศึกษาที่แตกต่างกันออกไปตามปัจจัยที่ส่งผลในลักษณะที่ต่างกันไป จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำบัญชีครัวเรือน และเป็นข้อมูลเพื่อเผยแพร่ให้กับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ
  - 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน
  - 1.2 สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน
2. ตัวแปรตาม คือ
  - 2.1 การปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน
  - 2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน
  - 2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี นี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในอำเภอบางกรวยที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีต่อความต้องการเรียนรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชน โดยได้รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ เพื่อความครอบคลุมและความทันสมัยของเนื้อหาในบริบทของความต้องการของชุมชนในด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน การวิจัยครั้งนี้จึงเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้บริหารด้านการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการพัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจาก ประชาชนในอำเภอบางกรวย โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 103,930 คน จำนวนทั้งหมด 9 ตำบล 60 หมู่บ้าน คือ

- ตำบลวัดชลอ 10 หมู่บ้าน
- ตำบลบางกรวย 9 หมู่บ้าน
- ตำบลบางสีทอง 5 หมู่บ้าน
- ตำบลบางขุน 5 หมู่บ้าน
- ตำบลบางขุนทอง 6 หมู่บ้าน
- ตำบลบางคูเวียง 7 หมู่บ้าน
- ตำบลมหาสวัสดิ์ 7 หมู่บ้าน
- ตำบลปลายบาง 5 หมู่บ้าน
- ตำบลศาลากลาง 6 หมู่บ้าน

(วิกิพีเดีย, 2011)

2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ของทาโร ยามานะ (Yamane, อ้างถึงในสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550: 155) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้วิจัยจึงได้สุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับฉลากรายชื่อตำบลจำนวน 2 ตำบล ได้แก่ตำบลบางกรวย และตำบลบางขนุน

และทำการสุ่มตัวอย่างสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยเลือกชุมชนจากเทศบาลอำเภอบางกรวยจำนวน 35 ชุมชน และตำบลบางขนุนจำนวน 5 ชุมชน รวมเป็น 40 ชุมชน และสุ่มตัวอย่างตามสะดวกจากประชาชนในชุมชนดังกล่าวชุมชนละ 10 ราย รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้งสิ้นจำนวน 400 ราย

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

1.1.4 ตำแหน่งทางสังคม

1.1.5 การศึกษา

1.1.6 รายได้

1.1.7 หนี้สิน

1.1.8 อาชีพ

1.2 สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน

1.2.1 ประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน

1.2.2 ช่วงเวลาในการทำบัญชีครัวเรือน

1.2.3 สถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือน

1.2.4 การสนับสนุนจากหน่วยงานให้ทำบัญชีครัวเรือน

1.2.5 ความสม่ำเสมอในการทำบัญชีครัวเรือน

2. ตัวแปรตาม

2.1 การปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารขององค์การปกครองที่สำคัญในเขตอำเภอบางกรวย ซึ่งแบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม การศึกษา รายได้ภายในครัวเรือน หนี้สินกับสถาบันการเงิน แหล่งข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อการทำบัญชีครัวเรือน อาชีพหลัก ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำบัญชีครัวเรือน ช่วงเวลาในการทำบัญชีครัวเรือน สถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือน การสนับสนุนจากหน่วยงานในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ความสม่ำเสมอในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือน การได้รับคำแนะนำและรับการสอนการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน แบ่งเป็น

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน จำแนกเป็นตัวแปรย่อยจำนวน 8 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

- 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด มีการปฏิบัติ 0-5 ครั้งต่อเดือน
- 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย มีการปฏิบัติ 6-12 ครั้งต่อเดือน
- 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติบางครั้ง มีการปฏิบัติ 13-19 ครั้งต่อเดือน
- 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติบ่อยครั้ง มีการปฏิบัติ 20-26 ครั้งต่อเดือน
- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติ 27-30 ครั้งต่อเดือน

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนจะได้คะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 สำหรับคำตอบน้อยที่สุดถึงมากที่สุด ตามลำดับ การแปลผลระดับคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของเบสท์ (Best, 1981: 173-175) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนน้อยที่สุดหรือไม่บันทึกเลย

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนบางครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ผู้ตอบมีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนบ่อยครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอ

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบันทึกบัญชีครัวเรือน จำแนกเป็นตัวแปรย่อยจำนวน 25 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบันทึกบัญชีครัวเรือน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

- 1 หมายถึง คำถามนั้นผู้ตอบมีความคิด ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง คำถามนั้นผู้ตอบมีความคิด ไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง คำถามนั้นผู้ตอบมีความคิด ไม่แน่ใจ
- 4 หมายถึง คำถามนั้นผู้ตอบมีความคิด เห็นด้วย
- 5 หมายถึง คำถามนั้นผู้ตอบมีความคิด เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก เกณฑ์การให้คะแนนจะได้คะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 สำหรับคำตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งถึงเห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ การแปลผลระดับคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบันทึกบัญชีครัวเรือน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของเบสท์ (Best, 1981: 173-175) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำแนกเป็นตัวแปรย่อยจำนวน 7 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

- 1 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในเรื่องนี้น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในเรื่องนี้น้อย

3 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในเรื่องนี้ปานกลาง

4 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในเรื่องนี้มาก

5 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีปัญหาในเรื่องนี้มากที่สุด

การแปลผลระดับคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของเบสท์ (Best, 1981: 173-175) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในระดับมากที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน และความต้องการของประชาชนในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่าง

2. กำหนดขอบเขต โครงสร้างของเนื้อหา นำมาสร้างแบบสอบถามและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

3. หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดสอบ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับประชาชนในตำบลวัดชลอเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามแล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งก่อนที่นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

5. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการครอนบาค (Coefficient Alpha Cronbach Method) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า

แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน จำนวน 8 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .912

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบันทึกบัญชีครัวเรือน จำนวน 25 ข้อ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .823

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .876

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ให้ผู้ช่วยนักวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลบางกรวย และตำบลบางขุน จำนวน 400 ชุด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2. สถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัว (Independent Sample T-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance: ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความต้องการของชุมชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชากรในพื้นที่ตำบลบางกรวย และตำบลบางขุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 400 คน มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยจะนำเสนอเป็น 6 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้ คือ

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
df	แทน	องศาอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของกำลังสองค่าเบี่ยงเบนกำลังสอง (Mean Square)

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชนใน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน จำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ภายในครัวเรือน หนี้สินที่มีกับสถาบันการเงิน แหล่งข่าวสารที่มีอิทธิพลต่อการทำบัญชีครัวเรือน อาชีพหลัก และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน ช่วงเวลาในการทำบัญชีครัวเรือน สถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือน การสนับสนุนในการทำบัญชีครัวเรือน ความสม่ำเสมอในการทำบัญชีครัวเรือน การรับแจกสมุดบัญชีครัวเรือน คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนจาก ธ.ก.ส. หน่วยงานที่ทำการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน การความรู้ที่ได้หลังจากผ่านการอบรมหลักการทำบัญชีครัวเรือนไปใช้ บุคคลที่เป็นผู้จัดบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 – 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	111	27.8
	หญิง	289	72.2
	รวม	400	100.0
อายุ	ไม่เกิน 25 ปี	92	23.0
	26-35 ปี	125	31.2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
36-45 ปี	77	19.3
46-55 ปี	57	14.3
56 ปีขึ้นไป	49	12.2
รวม	400	100.0
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
2 คน	42	10.5
3 คน	97	24.3
4 คน	102	25.5
5 คน	93	23.2
มากกว่า 5 คน	66	16.5
รวม	400	100.0
ตำแหน่งทางสังคม		
ประธานกลุ่ม	10	2.5
กำนัน	2	.5
ผู้ใหญ่บ้าน	16	4.0
อบต.	13	3.2
กรรมการกลุ่ม	37	9.3
ไม่มีตำแหน่ง	322	80.5
รวม	400	100.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	2.8
ประถมศึกษา	58	14.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	39	9.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	52	13.0
ปวช. / ปวท.	48	12.0
ปวส. / อนุปริญญา	70	17.5
ปริญญาตรี	122	30.5
รวม	400	100.0

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ภายในครัวเรือน		
ไม่เกิน 50000 บาท	48	12.0
50001-100000 บาท	151	37.8
100001-200000 บาท	124	31.0
200001-350000 บาท	33	8.2
มากกว่า 350000 บาท	44	11.0
รวม	400	100.0
ท่านมีหนี้สินกับสถาบันการเงินใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ช.ก.ศ.	41	10.1
ธนาคารอื่น ๆ	98	24.1
สหกรณ์การเกษตร	38	9.3
ไม่มีหนี้สิน	230	56.5
รวม	407	100.0
แหล่งข่าวสารที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการทำบัญชีครัวเรือนคือแหล่งใด		
ช.ก.ศ.	49	12.2
โทรทัศน์	249	62.3
วิทยุกระจายเสียง	42	10.5
หนังสือพิมพ์	60	15.0
รวม	400	100.0
อาชีพหลัก (อาชีพที่ครัวเรือนใช้เวลาในการทำมากที่สุด)		
ทำนา	20	5.0
ทำสวน	86	21.5
เลี้ยงสัตว์	8	2.0
ค้าขาย	108	27.0
รับจ้าง	156	39.0
หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน	22	5.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.2 มีอายุระหว่าง 26-35 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาอายุไม่เกิน 25 ปี อายุ 36-45 ปี อายุ 46-55 ปี และ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 23.0, 19.3, 14.3 และ 12.2 ตามลำดับ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีสมาชิก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 รองลงมา 3 คน 5 คน มากกว่า 5 คน และ 2 คน ร้อยละ 24.3, 23.2, 16.5 และ 10.5 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมมากที่สุด ร้อยละ 46.4 รองลงมา เป็นกรรมการกลุ่ม ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ประธานกลุ่ม และ กำนัน ร้อยละ 9.3, 4.0, 3.2, 2.5 และ 0.5 ตามลำดับ การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมา ปวส./อนุปริญญา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช./ปวท. มัธยมศึกษาตอนต้น และไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 17.5, 14.4, 13.0, 12.0, 9.8 และ 2.8 ตามลำดับ ในเรื่องของรายได้ภายในครัวเรือน มีรายได้ระหว่าง 50,001-100,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 37.8 รองลงมา 100,001-200,000 บาท ไม่เกิน 50,000 บาท มากกว่า 350,000 บาท และ 200,001-350,000 บาท ร้อยละ 31.0, 12.0, 11.0 และ 8.2 ตามลำดับ การมีหนี้สินกับสถาบันการเงิน ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 56.5 รองลงมา มีหนี้สินกับธนาคารอื่น ๆ ธ.ก.ส. และ สหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 24.1, 10.1 และ 9.3 ตามลำดับ แหล่งข่าวสารที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการทำบัญชีครัวเรือนคือ โทรทัศน์ ร้อยละ 62.3 รองลงมา หนังสือพิมพ์ ธ.ก.ส. และ วิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 15.0, 12.2 และ 10.5 ตามลำดับ อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับจ้าง ร้อยละ 39.0 รองลงมา ค้าขาย ทำสวน หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน ทำนา และ เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 27.0, 21.5, 5.5, 5.0 และ 2.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านเคยมีประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือนมาก่อนหรือไม่		
เคย	238	59.5
ไม่เคย	162	40.5
รวม	400	100.0
ท่านใช้ช่วงเวลาใดในการทำบัญชีครัวเรือน		
เช้า	51	12.8
กลางวัน	37	9.2
เย็น	102	25.5
กลางคืน	210	52.5
รวม	400	100.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านใช้สถานที่ใดในการทำบัญชีครัวเรือน		
บ้าน	309	77.3
ที่ทำงาน	80	20.0
ฟาร์ม	11	2.7
รวม	400	100.0
ท่านได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใดบ้างในการจัดทำบัญชีครัวเรือน		
ช.ก.ส.	115	28.8
สหกรณ์การเกษตร	104	26.0
สำนักงานบัญชีจังหวัด	23	5.7
ไม่ได้รับการสนับสนุน	158	39.5
รวม	400	100.0
ท่านทำบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอเพียงใด		
ทำทุกวัน	60	15.0
ทำ 1 ครั้ง/สัปดาห์	113	28.3
ทำ 3 ครั้ง/สัปดาห์	77	19.3
ทำ 5 ครั้ง/สัปดาห์	74	18.4
ทำมากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์	76	19.0
รวม	400	100.0
ท่านเคยได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือนจาก ช.ก.ส. หรือไม่		
ได้	106	26.5
ไม่ได้	294	73.5
รวม	400	100.0
ท่านเคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนจาก ช.ก.ส. หรือไม่		
เคย	266	66.5
ไม่เคย	134	33.5
รวม	400	100.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ท่านเคยได้รับการสอนการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากหน่วยงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ธ.ก.ส.	82	20.0
เพื่อนเกษตรกร	46	11.2
เอกสารต่าง ๆ	195	47.6
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	87	21.2
ท่านเข้าใจและสามารถนำความรู้ที่ได้หลังจากผ่านการอบรมหลักการทำบัญชีครัวเรือนไปจัดทำบัญชีครัวเรือนได้หรือไม่		
เข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้	241	60.3
เข้าใจแต่นำไปปฏิบัติไม่ได้	159	39.7
รวม	400	100.0
บุคคลที่เป็นผู้จัดบันทึกบัญชีของครัวเรือน		
ตนเอง	305	76.3
บุตร	64	16.0
คู่สมรส	27	6.7
อื่น ๆ (ระบุ).....	4	1.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเคยมีประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือนมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ใช้ช่วงเวลากลางคืนในการทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา คือช่วงเวลาเย็น เช้า และกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 25.5, 12.8 และ 9.2 ตามลำดับ และใช้บ้านเป็นสถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมา คือที่ทำงาน และที่ฟาร์ม คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 2.7 ตามลำดับ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใด ๆ ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมา คือ ได้รับการสนับสนุนจาก ธ.ก.ส. สหกรณ์การเกษตร และ สำนักงานบัญชีจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 28.8, 26.0 และ 5.7 ตามลำดับ มีการทำบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอส่วนใหญ่ 1 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมา คือ ทำ 3 ครั้ง/สัปดาห์ ทำมากกว่า 5 ครั้ง/สัปดาห์ ทำ 5 ครั้ง/สัปดาห์ และ ทำทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 19.3, 19.0, 18.4 และ 15.0 ตามลำดับ ไม่เคยได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือนจาก ธ.ก.ส. ถึงร้อยละ 73.5 เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนจาก

ช.ก.ส. ร้อยละ 33.5 นอกจากนั้นพบว่าเคยได้รับการสอนการจัดทำบัญชีครัวเรือนจากเอกสารต่าง ๆ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากเพื่อนเกษตรกร มาบ้าง คิดเป็นร้อยละ 47.6, 21.2 และ 11.2 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและสามารถนำความรู้ที่ได้หลังจากผ่านการอบรมหลักการทำบัญชีครัวเรือนไปจัดทำบัญชีครัวเรือนได้ คิดเป็นร้อยละ 60.3 และเข้าใจแต่นำไปปฏิบัติไม่ได้ ร้อยละ 39.7 บุคคลส่วนใหญ่ที่เป็นผู้จัดบันทึกบัญชีของครัวเรือนคือตนเอง ร้อยละ 76.3 รองลงมาได้แก่ บุตร และ คู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 16.0 และ 6.7 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนใน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 – 4

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครัวเรือนของท่านได้มีการบันทึกบัญชีครัวเรือน	2.93	1.21	บางครั้ง
2. มีการบันทึกบัญชีทุกครั้งที่มีการรับ-จ่าย ของครัวเรือน	2.94	1.14	บางครั้ง
3. ท่านบันทึกบัญชีครัวเรือนคนเดียวในครัวเรือน	2.96	1.14	บางครั้ง
4. สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการบันทึกบัญชีครัวเรือน	2.72	1.17	บางครั้ง
5. ในการบันทึกบัญชีครัวเรือน เจ้าหน้าที่โครงการทำบัญชีครัวเรือน มีการติดตาม / สนับสนุนผลการดำเนินงาน	2.57	1.24	บางครั้ง
6. ท่านได้รับการอบรม / แนะนำให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน	2.57	1.19	บางครั้ง
7. ในกรณีที่ท่านไม่อยู่สมาชิกในครอบครัวสามารถบันทึกบัญชีครัวเรือนแทนได้	2.67	1.22	บางครั้ง
8. ท่านแจ้งรายรับ-จ่ายของครอบครัวต่อเดือนให้สมาชิกในครัวเรือนทราบ	2.92	1.18	บางครั้ง
รวม	2.78	.94	บางครั้ง

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยรวมมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง ($\bar{X} = 2.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทำการบันทึกบัญชีครัวเรือนคนเดียวในครัวเรือนในระดับเป็นบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.96$) รองลงมา ได้แก่ ท่านบันทึกบัญชีครัวเรือนคนเดียวในครัวเรือน มีการบันทึกบัญชีทุกครั้งที่มีการรับ-จ่าย ของครัวเรือน ครัวเรือนของท่านได้มีการบันทึกบัญชีครัวเรือน ท่านแจ้งรายรับ-จ่ายของครอบครัวต่อเดือนให้สมาชิกในครัวเรือนทราบ สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการบันทึกบัญชีครัวเรือน ในกรณีที่ท่านไม่อยู่สมาชิกในครอบครัวสามารถบันทึกบัญชีครัวเรือนแทนได้ ในการบันทึกบัญชีครัวเรือนเจ้าหน้าที่โครงการทำบัญชีครัวเรือนมีการติดตาม / สนับสนุนผลการดำเนินงาน และ ได้รับการอบรม / แนะนำให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 2.96, 2.94, 2.93, 2.92, 2.72, 2.67, 2.57$ และ 2.57 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครัวเรือนสามารถวางแผนการใช้จ่ายภายในครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม	3.89	.79	เห็นด้วย
2. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครัวเรือนทราบสาเหตุของปัญหาการรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย	3.88	.76	เห็นด้วย
3. การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยในการบริหารจัดการของครอบครัว	3.09	1.04	ไม่แน่ใจ
4. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวลดค่าใช้จ่าย ฟุ่มเฟือยลง ลด/เลิกอบายมุขต่าง ๆ	3.69	.85	เห็นด้วย
5. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวมีการเก็บออมเพิ่มขึ้น	3.74	.84	เห็นด้วย
6. การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยในการลดรายจ่ายของครัวเรือน	3.06	1.05	ไม่แน่ใจ
7. การทำบัญชีครัวเรือนไม่จำเป็นในการวางแผนชีวิตในครัวเรือน	3.07	1.00	ไม่แน่ใจ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น	3.67	.76	เห็นด้วย
9. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่แบบพอเพียง	3.73	.76	เห็นด้วย
10. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวมีความสุขและความอบอุ่น	3.70	.79	เห็นด้วย
11. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครัวเรือนสามารถจัดทำแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม	3.71	.82	เห็นด้วย
12. การจดบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยให้คุณครัวเรือนมีรายได้เพิ่มหรือรายจ่ายลดลง	3.26	1.02	เห็นด้วย
13. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและครอบครัวรู้และเข้าใจความสำคัญของการจด “จดแล้วไม่จน”	3.81	.77	เห็นด้วย
14. การบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของครัวเรือน	3.17	.98	ไม่แน่ใจ
15. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข	3.63	.79	เห็นด้วย
16. การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนมีปัญหามากในการบันทึก	3.05	.94	ไม่แน่ใจ
17. การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนทำให้เกิดความยุ่งยากและเสียเวลา	3.05	1.00	ไม่แน่ใจ
18. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้คุณและสมาชิกในครอบครัวสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดระยะเวลา	3.55	.79	เห็นด้วย
19. การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ทำให้ครัวเรือนมีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	3.09	.97	ไม่แน่ใจ
20. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ รู้จด รู้จ่าย รู้รายได้ รู้ประหยัด	3.69	.83	เห็นด้วย
21. จดหรือไม่จดบัญชีครัวเรือนไม่มีความแตกต่างกัน	3.11	1.00	ไม่แน่ใจ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
22. ไม่ทำบัญชีครัวเรือน ก็สามารถเก็บออมได้	3.34	.87	ไม่แน่ใจ
23. การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจัดทำบัญชีแบบที่ง่ายที่สุด มีหลักง่าย ๆ คือ แยกรายรับ และรายจ่าย	3.78	.79	เห็นด้วย
24. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนมีการบริหารจัดการครอบครัวที่ดี	3.73	.79	เห็นด้วย
25. การจัดทำบัญชีครัวเรือน ช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัว มีหนี้สินลดลง	3.57	.82	เห็นด้วย
รวม	3.48	.45	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนสามารถวางแผนการใช้จ่ายภายในครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมา ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนทราบสาเหตุของปัญหารายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและครอบครัวรู้และเข้าใจความสำคัญของการจด “จดแล้วไม่จน” การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจัดทำบัญชีแบบที่ง่ายที่สุด มีหลักง่าย ๆ คือ แยกรายรับ และรายจ่าย การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีการเก็บออมเพิ่มขึ้น การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่แบบพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนมีการบริหารจัดการครอบครัวที่ดี การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนสามารถจัดทำแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีความสุขและความอบอุ่น การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัว ลดใช้จ่าย ฟุ่มเฟือยลง ลด/เลิกอบายมุขต่าง ๆ การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้ รู้จุด รู้จ่าย รู้รายได้ รู้ประหยัด การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและ

สมาชิกในครอบครัว มีหนี้สินลดลง การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดระยะเวลา ($\bar{X}$ = 3.88, 3.81, 3.78, 3.74, 3.73, 3.73, 3.71, 3.70, 3.69, 3.69, 3.67, 3.63, 3.57 และ 3.55 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ ไม่ทำบัญชีครัวเรือนก็สามารถเก็บออมได้ การจดบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มหรือรายจ่ายลดลง การบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของครัวเรือน จดหรือไม่จดบัญชีครัวเรือนไม่มีความแตกต่างกัน การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยในการบริหารจัดการของครอบครัว การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ทำให้ครัวเรือนมีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การทำบัญชีครัวเรือนไม่จำเป็นในการวางแผนชีวิตในครัวเรือน การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยในการลดรายจ่ายของครัวเรือน การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนมีปัญหาในการบันทึก และ การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนทำให้เกิดความยุ่งยากและเสียเวลา ($\bar{X}$ = 3.34, 3.26, 3.17, 3.11, 3.09, 3.09, 3.07, 3.06, 3.05 และ 3.05 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนใน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ชุมชนผู้ทำบัญชีครัวเรือนขาดประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน	3.59	1.06	มาก
2. ขาดแหล่งข้อมูลจากภาครัฐและเอกชนในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน	3.51	1.04	มาก
3. ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน	3.39	1.05	ปานกลาง
4. การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยากและทำให้เสียเวลา	3.07	1.05	ปานกลาง
5. ขาดการช่วยเหลือ แนะนำ จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน	3.37	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้	3.24	1.00	ปานกลาง
7. ขาดสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน	3.05	1.13	ปานกลาง
รวม	3.32	.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ชุมชนผู้ทำบัญชีครัวเรือนขาดประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน และ ขาดแหล่งข้อมูลจากภาครัฐและเอกชนในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 3.59$ และ 3.51) ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน ขาดการช่วยเหลือ แนะนำ จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมากทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยากและทำให้เสียเวลา และ ขาดสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 3.39, 3.37, 3.24, 3.07$ และ 3.05 ตามลำดับ)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

4.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ โดยใช้การทดสอบ t-test ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	111	2.95	.94	2.164	.031
หญิง	289	2.72	.94		

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 2.95$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.72$)

4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน จำแนกตาม อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตารางที่ 7-19

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่เกิน 25 ปี	92	2.71	.96	บางครั้ง
26-35 ปี	125	2.82	.99	บางครั้ง
36-45 ปี	77	2.78	.79	บางครั้ง
46-55 ปี	57	2.79	.93	บางครั้ง
56 ปีขึ้นไป	49	2.84	1.04	บางครั้ง

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง โดยกลุ่มที่มีอายุ 56 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุด ($\bar{X} = 2.84$) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 26-35 ปี 46-55 ปี 36-45 ปี และไม่เกิน 25 ปี ($\bar{X} = 2.82, 2.79, 2.78$ และ 2.71 ตามลำดับ)

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.786	4	.197	.219	.928
ภายในกลุ่ม	353.897	395	.896		
รวม	354.684	399			

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2 คน	42	2.97	1.05	บางครั้ง
3 คน	97	2.76	.75	บางครั้ง
4 คน	102	2.86	.94	บางครั้ง
5 คน	93	2.69	1.00	บางครั้ง
มากกว่า 5 คน	66	2.72	1.04	บางครั้ง

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คน มีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุด ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมาคือ 4 คน 3 คน มากกว่า 5 คน และ 5 คน ($\bar{X} = 2.86, 2.76, 2.72$ และ 2.69 ตามลำดับ)

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.052	4	.763	.857	.490
ภายในกลุ่ม	351.632	395	.890		
รวม	354.684	399			

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ประธานกลุ่ม	10	2.86	.35	บางครั้ง
กำนัน	2	2.94	.80	บางครั้ง
ผู้ใหญ่บ้าน	16	4.07	.70	บ่อยครั้ง
อบต.	13	3.24	.80	บางครั้ง
กรรมการกลุ่ม	37	3.09	.91	บางครั้ง
ไม่มีตำแหน่ง	322	2.66	.92	บางครั้ง

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบ่อยครั้งเพียงผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น ($\bar{X} = 4.07$) และนอกนั้นมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง ได้แก่ อบต. กรรมการกลุ่ม กำนัน ประธานกลุ่ม และ ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = 3.24, 3.09, 2.94, 2.86$ และ 2.66 ตามลำดับ)

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	37.463	5	7.493	9.306	.000
ภายในกลุ่ม	317.221	394	.805		
รวม	354.684	399			

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ตำแหน่งทางสังคม	$\bar{X}$	ประธานกลุ่ม	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	อบต.	กรรมการกลุ่ม	ไม่มีตำแหน่ง
		2.86	2.94	4.07	3.24	3.09	2.66
ประธานกลุ่ม	2.86	-					
กำนัน	2.94	.075	-				
ผู้ใหญ่บ้าน	4.07	1.208	1.133	-			
อบต.	3.24	.378	.303	.830	-		
กรรมการกลุ่ม	3.09	.229	.154	.979*	.149	-	
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	2.66	.199	.274	1.407*	.577	.428	-

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ ผู้ใหญ่บ้าน กับ กรรมการกลุ่ม โดยผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{X} = 4.07$) มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนสูงกว่ากรรมการกลุ่ม ($\bar{X} = 3.09$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอีก 1 คู่คือ ผู้ใหญ่บ้าน กับ ไม่มีตำแหน่ง โดยผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{X} = 4.07$) มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้ตำแหน่งทางสังคม ($\bar{X} = 2.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการ บันทึกลับัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	2.51	.90	บางครั้ง
ประถมศึกษา	58	2.75	.94	บางครั้ง
มัธยมศึกษาตอนต้น	39	2.98	.77	บางครั้ง
มัธยมศึกษาตอนปลาย	52	2.86	.82	บางครั้ง
ปวช. / ปวท.	48	2.79	.69	บางครั้ง
ปวส. / อนุปริญญา	70	2.98	1.03	บางครั้ง
ปริญญาตรี	122	2.62	1.05	บางครั้ง

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง โดยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ ปวส. / อนุปริญญา มีการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับบางครั้งมากที่สุดและเท่ากัน ($\bar{X} = 2.98$) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. / ปวท. ประถมศึกษา ปริญญาตรี และไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X} = 2.86, 2.79, 2.75, 2.62$ และ 2.51 ตามลำดับ)

ตารางที่ 15 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	8.710	6	1.452	1.649	.132
ภายในกลุ่ม	345.974	393	.880		
รวม	354.684	399			

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการ บันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนก ตามรายได้ภายในครัวเรือน

รายได้ภายในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่เกิน 50,000 บาท	48	2.89	1.14	บางครั้ง
50,001-100,000 บาท	151	2.75	.85	บางครั้ง
100,001-200,000 บาท	124	2.71	.90	บางครั้ง
200,001-350,000 บาท	33	2.63	.97	บางครั้ง
มากกว่า 350,000 บาท	44	3.12	1.08	บางครั้ง

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็น บางครั้งทุกกลุ่ม โดยรายได้มากกว่า 350,000 บาท ไม่เกิน 50,000 บาท 50,001-100,000 บาท 100,001-200,000 บาท และ 200,001-350,000 บาท ($\bar{X}$ = 3.12, 2.89, 2.75, 2.71 และ 2.63 ตามลำดับ)

ตารางที่ 17 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชน ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.238	4	1.810	2.057	.086
ภายในกลุ่ม	347.445	395	.880		
รวม	354.684	399			

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ภายในครัวเรือนต่างกัน มีการปฏิบัติการ บันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติการ บันทึกลับัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ทำนา	20	2.89	.96	บางครั้ง
ทำสวน	86	2.74	.85	บางครั้ง
เลี้ยงสัตว์	8	3.55	1.03	บ่อยครั้ง
ค้าขาย	108	2.88	.89	บางครั้ง
รับจ้าง	156	2.69	.98	บางครั้ง
หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน	22	2.81	1.14	บางครั้ง

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์มีการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 3.55$) กลุ่มอาชีพอื่นมีการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับบางครั้ง ได้แก่ ทำนา ค้าขาย หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน ทำสวน รับจ้าง ($\bar{X} = 2.89, 2.88, 2.81, 2.74$ และ 2.69 ตามลำดับ)

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.301	5	1.460	1.656	.144
ภายในกลุ่ม	347.382	394	.882		
รวม	354.684	399			

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกลับัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

5.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ โดยใช้การทดสอบ t-test ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	111	3.42	.41	-1.568	.118
หญิง	289	3.50	.47		

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน จำแนกตาม อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตารางที่ 21-34

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่เกิน 25 ปี	92	3.52	.53	เห็นด้วย
26-35 ปี	125	3.57	.45	เห็นด้วย
36-45 ปี	77	3.40	.36	ไม่แน่ใจ
46-55 ปี	57	3.36	.44	ไม่แน่ใจ
56 ปีขึ้นไป	49	3.47	.42	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่กลุ่มอายุ 26-35 ปี และกลุ่มอายุไม่เกิน 25 ปี ($\bar{X} = 3.57$ และ 3.52) ส่วนกลุ่มอายุที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ กลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป 36-45 ปี และ 46-55 ปี ($\bar{X} = 3.47, 3.40$ และ 3.36 ตามลำดับ)

ตารางที่ 22 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.332	4	.583	2.873	.023
ภายในกลุ่ม	80.154	395	.203		
รวม	82.486	399			

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 23 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีอายุแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

อายุ	$\bar{X}$	ประธาน กลุ่ม	ก้านัน	ผู้ใหญ่บ้าน	อบต.	กรรมการ กลุ่ม
		3.52	3.57	3.40	3.36	3.47
ไม่เกิน 25 ปี	3.52	-				
26-35 ปี	3.57	.050	-			
36-45 ปี	3.40	.119	.169	-		
46-55 ปี	3.36	.151	.201	.032	-	
56 ปีขึ้นไป	3.47	.043	.094	.075	.108	-

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่แล้ว ไม่พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

ตารางที่ 24 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2 คน	42	3.52	.45	เห็นด้วย
3 คน	97	3.43	.34	ไม่แน่ใจ
4 คน	102	3.51	.47	เห็นด้วย
5 คน	93	3.45	.51	ไม่แน่ใจ
มากกว่า 5 คน	66	3.53	.50	เห็นด้วย

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 5 คน 2 คน และ 4 คน ($\bar{X}$ = 3.53, 3.52 และ 3.51 ตามลำดับ) ส่วนจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คน และ 3 คน อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X}$ = 3.45 และ 3.43 ตามลำดับ)

ตารางที่ 25 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของ ประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.651	4	.163	.785	.535
ภายในกลุ่ม	81.835	395	.207		
รวม	82.486	399			

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ประธานกลุ่ม	10	3.46	.14	ไม่แน่ใจ
กำนัน	2	4.06	.14	เห็นด้วย
ผู้ใหญ่บ้าน	16	3.88	.47	เห็นด้วย
อบต.	13	3.70	.40	เห็นด้วย
กรรมการกลุ่ม	37	3.63	.30	เห็นด้วย
ไม่มีตำแหน่ง	322	3.43	.46	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของผู้มีตำแหน่งทางสังคม อยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. และ กรรมการกลุ่ม ($\bar{X} = 4.06, 3.88, 3.70$ และ 3.63 ตามลำดับ) ผู้มีตำแหน่งทางสังคม อยู่ในระดับไม่แน่ใจ คือประธานกลุ่ม และ ไม่มีตำแหน่ง ($\bar{X} = 3.46$ และ 3.43 ตามลำดับ)

ตารางที่ 26 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.484	5	1.097	5.612	.000
ภายในกลุ่ม	77.002	394	.195		
รวม	82.486	399			

จากตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 27 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ตำแหน่งทางสังคม	$\bar{X}$	ประธาน	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	อบต.	กรรมการ	ไม่มี
		กลุ่ม				กลุ่ม	ตำแหน่ง
		3.46	4.06	3.88	3.70	3.63	3.43
ประธานกลุ่ม	3.46	-					
กำนัน	4.06	.600	-				
ผู้ใหญ่บ้าน	3.88	.425	.175	-			
อบต.	3.70	.235	.365	.190	-		
กรรมการกลุ่ม	3.63	.171	.429	.254	.064	-	
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	3.43	.028	.628	.453*	.263	.199	-

จากตารางที่ 27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ ผู้ใหญ่บ้าน กับ ไม่มีตำแหน่ง โดยผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{X} = 3.88$) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนสูงกว่าผู้ที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ($\bar{X} = 3.43$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	3.35	.30	ไม่แน่ใจ
ประถมศึกษา	58	3.32	.44	ไม่แน่ใจ
มัธยมศึกษาตอนต้น	39	3.31	.31	ไม่แน่ใจ
มัธยมศึกษาตอนปลาย	52	3.52	.40	เห็นด้วย
ปวช. / ปวท.	48	3.48	.32	ไม่แน่ใจ
ปวส. / อนุปริญญา	70	3.58	.57	เห็นด้วย
ปริญญาตรี	122	3.56	.47	เห็นด้วย

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ ระดับ ปวส. / อนุปริญญา ปริญญาตรี และ มัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X} = 3.58$,

3.56 และ 3.52 ตามลำดับ) และอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ ปวช. / ปวท. ไม่ได้เรียนหนังสือ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ($\bar{X}$ = 3.48, 3.35, 3.32 และ 3.31 ตามลำดับ)

ตารางที่ 29 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของ ประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.325	6	.721	3.625	.002
ภายในกลุ่ม	78.160	393	.199		
รวม	82.486	399			

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 30 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็น รายคู่ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ไม่ได้เรียน	ประถม	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. /	ปวส. /	ปริญญาตรี
		หนังสือ	ศึกษา	ตอนต้น	ตอนปลาย	ปวท.	อนุปริญญา	
		3.35	3.32	3.31	3.52	3.48	3.58	3.56
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3.35	-						
ประถมศึกษา	3.32	.024	-					
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.31	.040	.016	-				
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.52	.170	.194	.210	-			
ปวช. / ปวท.	3.48	.130	.154	.170	.040	-		
ปวส. / อนุปริญญา	3.58	.236	.260	.276	.066	.105	-	
ปริญญาตรี	3.56	.210	.234	.250	.040	.080	.025	-

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่แล้ว ไม่พบว่ามีคู่ใดที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

ตารางที่ 31 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน

รายได้ภายในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่เกิน 50,000 บาท	48	3.46	.41	ไม่แน่ใจ
50,001-100,000 บาท	151	3.47	.42	ไม่แน่ใจ
100,001-200,000 บาท	124	3.51	.49	เห็นด้วย
200,001-350,000 บาท	33	3.46	.50	ไม่แน่ใจ
มากกว่า 350,000 บาท	44	3.47	.50	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 31 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ใน ระดับเห็นด้วยเพียงกลุ่มเดียว คือ รายได้ 100,001-200,000 บาท ($\bar{X} = 3.51$) นอกนั้น มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ 50,001-100,000 บาท มากกว่า 350,000 บาท ไม่เกิน 50,000 บาท และ 200,001-350,000 บาท ($\bar{X} = 3.47, 3.47, 3.46$ และ 3.46 ตามลำดับ)

ตารางที่ 32 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของ ประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายใน ครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.185	4	.046	.222	.926
ภายในกลุ่ม	82.301	395	.208		
รวม	82.486	399			

จากตารางที่ 32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ภายในครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ทำนา	20	3.55	.33	เห็นด้วย
ทำสวน	86	3.45	.41	ไม่แน่ใจ
เลี้ยงสัตว์	8	3.66	.31	เห็นด้วย
ค้าขาย	108	3.45	.49	ไม่แน่ใจ
รับจ้าง	156	3.51	.45	เห็นด้วย
หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน	22	3.44	.63	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ อาชีพเลี้ยงสัตว์ ทำนา รับจ้าง ($\bar{X} = 3.66, 3.55$ และ 3.51 ตามลำดับ) กลุ่มอาชีพอื่นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ ทำสวน ค้าขาย และ หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน ($\bar{X} = 3.45, 3.45$ และ 3.44 ตามลำดับ)

ตารางที่ 34 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.691	5	.138	.666	.650
ภายในกลุ่ม	81.795	394	.208		
รวม	82.486	399			

จากตารางที่ 34 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

6.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ โดยใช้การทดสอบ t-test ดังรายละเอียดในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	111	3.45	.70	2.097	.037
หญิง	289	3.26	.83		

จากตารางที่ 35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีการปฏิบัติกรบันทึกบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 3.45$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 3.26$)

6.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำแนกตาม อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ดังรายละเอียดในตารางที่ 36-49

ตารางที่ 36 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่เกิน 25 ปี	92	3.30	.87	ปานกลาง
26-35 ปี	125	3.39	.78	ปานกลาง
36-45 ปี	77	3.49	.58	ปานกลาง
46-55 ปี	57	3.15	.83	ปานกลาง
56 ปีขึ้นไป	49	3.07	.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 36 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม ได้แก่กลุ่มอายุ 36-45 ปี 26-35 ปี ไม่เกิน 25 ปี 46-55 ปี และ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.49, 3.39, 3.30, 3.15$ และ 3.07 ตามลำดับ)

ตารางที่ 37 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.585	4	1.896	2.998	.019
ภายในกลุ่ม	249.834	395	.632		
รวม	257.419	399			

จากตารางที่ 37 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 38 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีอายุแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

อายุ	$\bar{X}$	ประธาน กลุ่ม	ก้านัน	ผู้ใหญ่บ้าน	อบต.	กรรมการ กลุ่ม
		3.30	3.39	3.49	3.15	3.07
ไม่เกิน 25 ปี	3.30	-				
26-35 ปี	3.39	.088	-			
36-45 ปี	3.49	.192	.104	-		
46-55 ปี	3.15	.151	.239	.343	-	
56 ปีขึ้นไป	3.07	.228	.317	.421	.077	-

จากตารางที่ 38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่แล้วไม่พบว่ามิใช่คู่ใดที่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

ตารางที่ 39 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2 คน	42	3.42	.85	ปานกลาง
3 คน	97	3.24	.80	ปานกลาง
4 คน	102	3.35	.77	ปานกลาง
5 คน	93	3.36	.81	ปานกลาง
มากกว่า 5 คน	66	3.24	.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 39 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คน 5 คน 4 คน มากกว่า 5 คน และ 3 คน ($\bar{X} = 3.42, 3.36, 3.35, 3.24$ และ 3.24 ตามลำดับ)

ตารางที่ 40 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.717	4	.429	.663	.618
ภายในกลุ่ม	255.701	395	.647		
รวม	257.419	399			

จากตารางที่ 40 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

ตำแหน่งทางสังคม	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ประธานกลุ่ม	10	2.59	.75	ปานกลาง
กำนัน	2	2.93	.10	ปานกลาง
ผู้ใหญ่บ้าน	16	3.96	.45	มาก
อบต.	13	3.36	.60	ปานกลาง
กรรมการกลุ่ม	37	3.31	.70	ปานกลาง
ไม่มีตำแหน่ง	322	3.31	.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 41 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้ใหญ่บ้านมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) ส่วนในตำแหน่งอื่นของผู้มีตำแหน่งทางสังคม อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกกลุ่ม ได้แก่ อบต. กรรมการกลุ่ม ไม่มีตำแหน่ง กำนัน และ ประธานกลุ่ม ($\bar{X} = 3.36, 3.31, 3.31, 2.93$ และ 2.59 ตามลำดับ)

ตารางที่ 42 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามตำแหน่งทางสังคม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.221	5	2.444	3.928	.002
ภายในกลุ่ม	245.197	394	.622		
รวม	257.419	399			

จากตารางที่ 42 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 43 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ตำแหน่งทางสังคม	$\bar{X}$	ประธาน	กำนัน	ผู้ใหญ่บ้าน	อบต.	กรรมการ	ไม่มี
		กลุ่ม				กลุ่ม	ตำแหน่ง
		2.59	2.93	3.96	3.36	3.31	3.31
ประธานกลุ่ม	2.59	-					
กำนัน	2.93	.343	-				
ผู้ใหญ่บ้าน	3.96	1.370*	1.027	-			
อบต.	3.36	.777	.434	.593	-		
กรรมการกลุ่ม	3.31	.727	.384	.643	.050	-	
ไม่มีตำแหน่งทางสังคม	3.31	.723	.380	.647	.054	.004	-

จากตารางที่ 43 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ ผู้ใหญ่บ้าน กับ ประธานกลุ่ม โดยผู้ใหญ่บ้าน ($\bar{X} = 3.96$) มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนสูงกว่าประธานกลุ่ม ($\bar{X} = 2.59$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 44 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	2.94	.75	ปานกลาง
ประถมศึกษา	58	3.09	.89	ปานกลาง
มัธยมศึกษาตอนต้น	39	3.24	.70	ปานกลาง
มัธยมศึกษาตอนปลาย	52	3.58	.62	มาก
ปวช. / ปวท.	48	3.35	.74	ปานกลาง
ปวส. / อนุปริญญา	70	3.42	.89	ปานกลาง
ปริญญาตรี	122	3.30	.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 45 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มอื่น ๆ มีปัญหาและอุปสรรคในการ

จัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ระดับ ปวส. / อนุปริญญา ปวช. / ปวท. ปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาตอนปลาย ($\bar{X}$ = 3.42, 3.35, 3.30, 3.24, 3.09 และ 2.94 ตามลำดับ)

ตารางที่ 46 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.171	6	1.529	2.420	.026
ภายในกลุ่ม	248.248	393	.632		
รวม	257.419	399			

จากตารางที่ 46 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ต่อไป

ตารางที่ 47 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นรายคู่ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ไม่ได้เรียน	ประถม	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวช. /	ปวส. /	ปริญญาตรี
		หนังสือ	ศึกษา	ตอนต้น	ตอนปลาย	ปวท.	อนุปริญญา	
		2.94	3.09	3.24	3.58	3.35	3.42	3.30
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2.94	-						
ประถมศึกษา	3.09	.159	-					
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.24	.307	.148	-				
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.58	.645	.486	.338	-			
ปวช. / ปวท.	3.35	.416	.258	.109	.228	-		
ปวส. / อนุปริญญา	3.42	.485	.327	.179	.159	.069	-	
ปริญญาตรี	3.30	.360	.201	.053	.285	.056	.125	-

จากตารางที่ 47 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่แล้ว ไม่พบว่ามีคู่ใดที่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

ตารางที่ 48 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน

รายได้ภายในครัวเรือน	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ไม่เกิน 50,000 บาท	48	3.16	.86	ปานกลาง
50,001-100,000 บาท	151	3.30	.80	ปานกลาง
100,001-200,000 บาท	124	3.35	.77	ปานกลาง
200,001-350,000 บาท	33	3.48	.70	ปานกลาง
มากกว่า 350,000 บาท	44	3.34	.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 48 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม ได้แก่ รายได้ 200,001-350,000 บาท 100,001-200,000 บาท มากกว่า 350,000 บาท 50,001-100,000 บาท และ ไม่เกิน 50,000 บาท ($\bar{X} = 3.48, 3.35, 3.34, 3.30$ และ 3.16 ตามลำดับ)

ตารางที่ 49 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามรายได้ภายในครัวเรือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.209	4	.552	.855	.491
ภายในกลุ่ม	255.210	395	.646		
รวม	257.419	399			

จากตารางที่ 49 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ภายในครัวเรือนต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 50 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ทำนา	20	3.14	.64	ปานกลาง
ทำสวน	86	3.24	.77	ปานกลาง
เลี้ยงสัตว์	8	3.38	.44	ปานกลาง
ค้าขาย	108	3.29	.78	ปานกลาง
รับจ้าง	156	3.41	.86	ปานกลาง
หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน	22	3.18	.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 50 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม ได้แก่ อาชีพรับจ้าง เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ทำสวน หัตถกรรม / อุตสาหกรรมในครัวเรือน และทำนา ($\bar{X} = 3.41, 3.38, 3.29, 3.24, 3.18$ และ 3.14 ตามลำดับ)

ตารางที่ 51 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพหลัก

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	3.094	5	.619	.959	.443
ภายในกลุ่ม	254.324	394	.645		
รวม	257.419	399			

จากตารางที่ 51 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการของชุมชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม การศึกษาของชุมชน รายได้ หนี้สิน แหล่งข่าวสาร อาชีพหลัก ประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชาชนทุกคนที่อยู่ในชุมชนพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนองค์การบริหารส่วนตำบลบางสีทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนทอง และองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) โดยเลือกตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละตำบล ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ตรวจสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe's

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของชุมชนกลุ่มตัวอย่างพบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.2 มีอายุระหว่าง 26-35 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ส่วนใหญ่มีสมาชิก 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคมมากที่สุด ร้อยละ 46.4 การศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.5 เรื่องของรายได้ภายในครัวเรือน มีรายได้ระหว่าง 50,001-100,000 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.8 และส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินกับสถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ 56.5 แหล่งข่าวสารที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนคือ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 62.3 อาชีพหลักส่วนใหญ่รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 39.0

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของชุมชนกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือนมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ใช้ช่วงเวลากลางคืนในการทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.5 และใช้บ้านเป็นสถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.3 ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใด ๆ ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.5 มีการทำบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอส่วนใหญ่ 1 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 28.3 ไม่เคยได้รับแจกสมุดบัญชีครัวเรือนจาก ธ.ก.ส. ถึงร้อยละ 73.5 เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 33.5 กลุ่มตัวอย่างเข้าใจและสามารถนำความรู้ที่ได้หลังจากผ่านการอบรมหลักการการทำบัญชีครัวเรือนไปจัดทำบัญชีครัวเรือนได้ คิดเป็นร้อยละ 60.3 และเข้าใจแต่นำไปปฏิบัติไม่ได้ ร้อยละ 39.7 บุคคลส่วนใหญ่ที่เป็นผู้จัดบันทึกบัญชีของครัวเรือนคือตนเอง ร้อยละ 76.3

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนใน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า

3.1 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยรวมมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเป็นบางครั้ง ($\bar{X} = 2.78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทำการบันทึกบัญชีครัวเรือนคนเดียวในครัวเรือนในระดับเป็นบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.96$) รองลงมา ได้แก่ ท่านบันทึกบัญชีครัวเรือนคนเดียวในครัวเรือน มีการบันทึกบัญชีทุกครั้งที่มีการรับ-จ่าย ของครัวเรือน ครัวเรือนของท่านได้มีการบันทึกบัญชีครัวเรือน ท่านแจ้งรายรับ-จ่ายของครอบครัวต่อเดือนให้สมาชิกในครัวเรือนทราบ สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการบันทึกบัญชีครัวเรือน ในกรณีที่ท่านไม่อยู่สมาชิกในครอบครัวสามารถบันทึกบัญชีครัวเรือนแทนได้ ในการบันทึกบัญชีครัวเรือนเจ้าหน้าที่โครงการทำบัญชีครัวเรือนมีการติดตาม / สนับสนุนผลการดำเนินงาน และ ได้รับการอบรม / แนะนำให้ความรู้การจัดทำบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 2.96, 2.94, 2.93, 2.92, 2.72, 2.67, 2.57$ และ 2.57 ตามลำดับ)

3.2 ชุมชนกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนสามารถวางแผนการใช้จ่ายภายในครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมา ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนทราบสาเหตุของปัญหาารายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและครอบครัวรู้และเข้าใจความสำคัญของการจด “จดแล้วไม่จน” การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นการจัดทำบัญชีแบบที่ง่ายที่สุด มีหลักง่าย ๆ คือ แยกรายรับ และรายจ่าย การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกใน

ครอบครัวมีการเก็บออมเพิ่มขึ้น การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่แบบพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนมีการบริหารจัดการครอบครัวที่ดี การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครัวเรือนสามารถจัดทำแผนชีวิตได้อย่างเหมาะสม การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวมีความสุขและความอบอุ่น การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัว ลดค่าใช้จ่าย ฟุ่มเฟือย ลง ลด/เลิกอบายมุขต่าง ๆ การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้ รู้จุด รู้จ่าย รู้รายได้ รู้ประหยัด การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัว มีหนี้สินลดลง การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ท่านและสมาชิกในครอบครัวสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดระยะเวลา ($\bar{X} = 3.88, 3.81, 3.78, 3.74, 3.73, 3.73, 3.71, 3.70, 3.69, 3.69, 3.67, 3.63, 3.57$ และ 3.55 ตามลำดับ) นอกนั้นอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ได้แก่ ไม่ทำบัญชีครัวเรือนก็สามารถเก็บออมได้ การจดบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มหรือรายจ่ายลดลง การบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตของครัวเรือน จดหรือไม่จดบัญชีครัวเรือนไม่มีความแตกต่างกัน การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยในการบริหารจัดการของครอบครัว การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ทำให้ครัวเรือนมีการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การทำบัญชีครัวเรือนไม่จำเป็นในการวางแผนชีวิตในครัวเรือน การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่ได้ช่วยในการลดรายจ่ายของครัวเรือน การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนมีปัญหาในการบันทึก และ การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนทำให้เกิดความยุ่งยากและเสียเวลา ($\bar{X} = 3.34, 3.26, 3.17, 3.11, 3.09, 3.09, 3.07, 3.06, 3.05$ และ 3.05 ตามลำดับ)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ชุมชนผู้ทำบัญชีครัวเรือนขาดประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือน และ ขาดแหล่งข้อมูลจากภาครัฐและเอกชนในการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 3.59$ และ 3.51) ที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน ขาดการช่วยเหลือ แนะนำ จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบมากทำให้ไม่สามารถจดบันทึกบัญชีครัวเรือนได้ การทำบัญชีครัวเรือนมีความยุ่งยากและทำให้เสียเวลา และ ขาดสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 3.39, 3.37, 3.24, 3.07$ และ 3.05 ตามลำดับ)

5. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนของชุมชนกลุ่มตัวอย่าง ในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

5.1 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ($\bar{X} = 2.95$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 2.72$)

5.2 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

5.3 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

5.4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ประชาชนที่มีตำแหน่งทางสังคมเป็นผู้ใหญ่บ้าน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนสูงกว่า ตำแหน่งทางสังคมเป็นกรรมการกลุ่ม และผู้ที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ($\bar{X} = 4.07, 3.09, 2.66$ ตามลำดับ)

5.5 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

5.6 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีรายได้ภายในครัวเรือนต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

5.7 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

6. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

6.1 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

6.2 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบว่ามีกลุ่มอายุใดที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

6.3 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

6.4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมเป็นผู้ใหญ่บ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนสูงกว่า ผู้ที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ($\bar{X}=3.88, 3.43$ ตามลำดับ)

6.5 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบว่า มีระดับการศึกษาใดที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

6.6 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีรายได้ภายในครัวเรือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

6.7 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

7. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ตำแหน่งทางสังคม ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพหลัก

7.1 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีการปฏิบัติการบันทึกบัญชีครัวเรือน ($\bar{X}=3.45$) มากกว่าเพศหญิง ($\bar{X}=3.26$)

7.2 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบว่ามีกลุ่มอายุใดที่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

7.3 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

7.4 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งทางสังคมเป็นผู้ใหญ่บ้าน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนสูงกว่า ผู้ที่มีตำแหน่งทางสังคมเป็นประธานกลุ่ม ($\bar{X}=3.96, 2.59$ ตามลำดับ)

7.5 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบว่า มีระดับการศึกษาใดที่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนแตกต่างกันเลย

7.6 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีรายได้ภายในครัวเรือนต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

7.7 ชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความต้องการของชุมชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามวัตถุประสงค์คือเพื่อศึกษาความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในพื้นที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ จากการวิเคราะห์สภาพการจัดทำบัญชีครัวเรือนของชุมชนกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเคยมีประสบการณ์ในการทำบัญชีครัวเรือนมาก่อน ใช้ช่วงเวลากลางคืนในการทำบัญชีครัวเรือนและทำที่บ้าน แต่ไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานใด ๆ เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนจาก ธ.ก.ส. สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิณี ด้อนรับ (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทุกรายได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการทำบัญชีครัวเรือน และได้รับการสอนทำบัญชีครัวเรือน ใช้บ้านเป็นสถานที่ในการทำบัญชีครัวเรือน มีการทำบัญชีครัวเรือนสม่ำเสมอ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ เข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้หลังจากผ่านการอบรมหลักการทำบัญชีครัวเรือนไปจัดทำบัญชีครัวเรือนได้ แต่ก็ยังมีส่วนหนึ่งที่เข้าใจแต่นำไปปฏิบัติไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี กิม่วงสง (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่ามีการจัดบันทึกสัปดาห์ละครั้งเป็นส่วนใหญ่ การจัดทำบัญชีครัวเรือนช่วยให้ตนเองและสมาชิกในครอบครัวมีการเก็บออมเพิ่มขึ้น และ เข้าใจหลักการทำบัญชีจากการเข้าอบรม แต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับ ฉัตรมณี กลางสวัสดิ์ (2552) ที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเงินของประชาชนที่จัดทำบัญชีครัวเรือน เห็นด้วยว่า หลังจากการอบรมจัดทำบัญชีครัวเรือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินออมเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ชุมชนกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ยังขาดความรู้การจัดการทำบัญชีครัวเรือน เห็นสมควรให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นหรือสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนให้แก่ชุมชนในพื้นที่อำเภอบางกรวย

2. จากผลการวิจัยพบว่า ชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีอาชีพเดิมของท้องถิ่น และกลุ่มชุมชนคนเมืองที่อยู่ตามหมู่บ้านจัดสรรใหม่ ที่มีรายได้จากการทำงานในหน่วยงานหรือสำนักงานซึ่งมีรายได้เป็นเงินเดือนและหรือมีรายได้เป็นรายวันจากการรับจ้างแรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำบัญชีครัวเรือน ควรนำผลการวิจัยนี้ไปแนะนำหน่วยงานภาครัฐในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

3. ควรต่อ ยอดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน ในการรับการพัฒนาให้มีความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างทั่วถึง จะทำให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสืบเนื่องจากการมีพฤติกรรมการใช้เงินที่ดี โดยการเชิญผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมพัฒนาองค์ความรู้การจัดการทำบัญชีครัวเรือน และศึกษาวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่ทำบัญชีครัวเรือนแล้วมีผลเป็นอย่างไรในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเชิงลึกว่า ผู้เข้าร่วมโครงการจัดทำบัญชีครัวเรือนแล้วมีผลทำให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นหรือไม่

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกร

3. ควรศึกษาการทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรในหลาย ๆ พื้นที่ เพื่อนำผลจากการศึกษา มาเปรียบเทียบกับการศึกษาในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และวินัส อัสวสิทธิถาวร. (2551). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิงอักษร.
- กองติดตามและประเมินผล ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2548). **โครงการครอบครัวเกษตรกรไทยร่วมใจทำบัญชีครัวเรือน**. กานต์รวี. (2550). **ทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน** ขวัญชนก อินทะกุล. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**.
- นัตรมณี กลางสวัสดิ์. (2552). **การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการเงินของประชาชนที่จัดทำบัญชีครัวเรือน กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ ตำบลอ่างทอง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชารินทร์ นัทรไชยสิทธิกุล. (2543). **การออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่**. รัชชชนก ปะวะละ. (2551). **การออมของครัวเรือนในภาคชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. ธีรารัตน์ สงวนศักดิ์. (2545). **พฤติกรรมการออมของผู้มีรายได้ประจำกรณีศึกษา พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 1 (เชียงใหม่) ภาคเหนือ และพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดเชียงใหม่**.
- ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยู่ชยา. (2549). **การตลาดบริการ แนวคิดและกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยงค์ คูศิริสิน. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. ภูวสิทธิ์ สีนไชยกิจ (2550) **รูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมืองและชนบทในจังหวัดเชียงใหม่** มยุรี กิม่วงสง. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา**.
- เรขา ธนนาทนะชน (2551) **ได้ศึกษารูปแบบการบริโภคและการออมของข้าราชการครูในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน**
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. **อำเภอบางกรวย**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอบางกรวย> (วันที่ค้นข้อมูล: 30 ตุลาคม 2552).
- สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2549). **ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการบริการทางวิชาการและการบริการทางวิชาชีพของมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จ.เพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุนีย์ ตฤณขจี. (2551). การรับรู้และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชน
ในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

สุพรรณิ ต้อนรัมย์. (2551). การทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดเชียงใหม่.

Dale (1978 : 547-560) การออมของครัวเรือนในชนบท

Likert, R. (1976). **New patterns of management**. New York: McGraw-Hill.

Lusardi (2007) พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในสหรัฐอเมริกา

Valarie A. Zeithaml and Mary Jo Bitner. (2000). **Services Marketing: Integrating Customer
Focus Across the Firm**. Second Edition. Massachusetts : McGraw-Hill Companies, pp.
18-21.